

FOAIA POPORULUI

Prețul Abonamentului:
Pe un an 2 fl. (4 coroane).
Pe o jumătate de an 1 fl. (2 coroane)
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la Institutul Tipografic în Sibiu

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE
se primesc în biroul administrației (strada
Măcelarilor nr. 21).
Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.
a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Invitare de abonament.

Cu 1 Ianuarie st. v. »Foaia Poporului» a intrat în al treilea an al vieții sale. Ne luăm prin aceasta voce a atrage de cu vreme luarea aminte a abonaților noștri, că cu sfârșitul lui Decembrie stil vechiu, le-a încetat abonamentul pe anul trecut și îi rugăm să binevoască a grăbi cu reînnoirea lui pentru-ca să nu fim siliți a opri trimiteră mai departe a foi.

»Foaia Poporului» apare regulat și de aci înainte, și prețul îi va rămâne același, și anume:

Pe un an întreg 2 fl. (4 coroane)
Pe jumătate de an 1 fl. (2 coroane).

Pe timp mai scurt, nu putem primi abonamente, nici dela alt termin, decât dela începutul și dela mijlocul anului (1 Ianuarie și 1 Iulie st. v.).

Abonații noi, sunt rugați a-și scrie numele lor și al comunei foarte curat și ceteș, însemnând posta din urmă.

Rugăm pe toți bunii noștri spriginitori, să nu ne lipsească nici pe viitor de caldul d-lor sprigin, în schimbul căruia noi ne vom strădui a le da o foaie bună și folositoare.

Administrația

„Foi Poporului“.

Noul guvern.

(.:) În sfârșit după o frământare de trei săptămâni, în care țeara a fost nici cu cărmuitori, nici fără ei, s'a alcătuit cu mare greutate, un nou guvern. Toți ministri cei vechi, afară de trei, au fost înlăturați, și în locul lor ridicați alții. Maiestatea Sa a dorit pe Banul Croației, Khuen Héderváry de întâiu ministru, dar' în Pesta nu le plăcea de acesta și 'i-au tăgăduit spriginul. Pe urmă Maiestatea Sa a încredințat cu alcătuirea noului minister pe *Bánffy Dezső*, fostul fișpan al Năsăudului, care apoi a isbutit a afla ministri noi și a-'i înfățișa Maiestății Sale spre întărire. Noul minister este alcătuit în chipul următor:

Ântăiu ministru (în locul lui Wekerle), e: *Bánffy Dezső*; Ministru al trebilor din lăuntru ale țerii (în locul lui Hieronymi) e: *Perczel Dezső*; al negoțului: *Daniel Ernő*; al cultivării pământului: *Festetics Andor* (cel vechiu); al școalelor și bisericilor: *Vlassici Gyula*; al dreptății (în locul lui Szilágyi) e: *Erdélyi Sándor*; al vistierei țerii: *Lukács László*; pe lângă Maiestatea Sa: *Fejérváry Géza*; al Croației: *Iosipovich Imre*.

Precum vedem tot oameni noi, dela cari însă, nici dela ei, mult bine să nu nădejduim, mai ales că vedem în fruntea lor pe rabiatul *Bánffy*, cel-ce la *Năsăud* s'a purtat, ca fișpan, mai rău cu Români, ca un păgân! E unul dintre cei mai crân-

zeni dușmani ai noștri, și de unde până aci, întâiu ministru, de regulă avea și grija trebilor din lăuntru ale țerii, lui *Bánffy* nu 'i-a dat Maiestatea Sa și această grije, tocmai pentru-ca să nu aibă el mâna slobodă peste noi.

Peste tot, întreagă schimbarea asta de guvern, este socotită din partea învățaților și pricepuților, ca nimic altceva, decât o pedeapsă a foștilor ministri pentru păgăna lor purtare față de Români și de celelalte neamuri nemaghiare din țeară. Au fost alungați în toată forma din fruntea țerii. Un lucru acesta, din care noi o singură învățătură putem și avem să scoatem: că Dumnezeu doar' tot nu lasă să crească arborii, mai ales cei *sêlbateci* și *veninoși*, până în cer, și nici boilor nu lasă să se le crească coarne prea-prea mari! Și încă ceva: Noi n'avem decât să stăruim cu toată tăria în lupta noastră națională, să ne arătăm bărbați în toată puterea, și dacă nu azi, mâne ori poimăne ajungem și noi la întruparea dorințelor noastre.

Înainte cu câțiva ani, stăpânirea ungurească și foile ei, nici că vrea să ne cresteze pe răvaș, ne socotea șterși de pe fața pământului, trăsese dungă peste noi: azi, după abia câțiva ani de o luptă mai cuminte și bărbătească, am ajuns să le putem scutura scaunele lor ministeriale, cât ei să sară și se cadă din ele. Măne vom ajunge și mai mult, și în urmă vor trebui să țină seamă deplină de dorințele noastre cele drepte, împlinindu-ni-le!

FOIȚA.

Flori de ghiată.

I.

Alb e drumul de ninsoare,
Cerul trist și fără soare!

Azi c'un altul lângă mine
Ea trecă surizătoare...

Vrui să-'i zic o vorbă dulce:
M'a privit nepăsătoare!

Și-a plecat la braț cu dînsul!
Mă urește-acuma oare?

Rău chin dragostea mai este:
Îmîma de jale-mi moare!

II.

Tristă-'i noaptea fără stele,
Trist e cerul înorat.

Dorul, plîngerile mele,
Sufletul mi-au sfâșiat!..

Crivățul ce'n geamuri bate
A ei inimă-a răcit;
Toate visele's uitate,
Astăzi nu mai sînt iubit...

III.

Ventul suflă; dați pelin
Dragostea s'o 'nec în vin.

Doru-'mi margine nu are:
Vinul spumege 'n păhare;

Vreau se beau, să cânt, să joc,
Să nu știu că n'am noroc;

Să uit patima-mi nebună
Și-a amorului furtună.

Pentru-a nu mai fi gelos:
Să uit chipul ei frumos!..

(Lumea Ilustrată)

Iudovic Dauș.

Dări de seamă.

I.

„Isprăvile lui Păcală“.

Cea mai de căpetenie grije a noastră în lume, este, fără îndoială, ca să ne facem viața plăcută, veselă, ușoară. Altfel n'are nici un rost tot traiul. Ear' la această stare de plăcere a vieții se poate ajunge în felurite chipuri, după-cum felurite sînt aplecările a căror împlinire se-'i pricinuiască cuiva plăcere. Unuia una, altuia alta. Unuia îi place de preoteasa, altuia de fata popii... Ear' una dintre plăcerile pe care le are aproape fiecare om, și bogat și sărac, este aceea de a-'și petrece vremea în cetire. Cetirea însă poate fi și ea de mai multe feluri, după-cum felurite sînt gândurile de cari se călăuzesc scriitorii la întocmirea cărților. Unele cărți sînt numai datătoare de învățături, altele sînt pentru a-'ți petrece vremea în chip plăcut, înve elitor, cu cetirea lor. De folos sînt, firește, și unele și altele.

Dela iubii nostri.

Frumoasele și sfintele zile de sărbători ale Nașterii Domnului și ale Anului Nou, care numai cu bucurie ar fi trebuit să umplă inimile tuturor creștinilor, — pentru scumpii nostri întemnițați din Seghedin și Vaț, au fost aducătoare ce 'i drept și de bucurie, dar' și de mâhnire, precum se va vedea din cele următoare.

La Seghedin.

Un frumos număr de Români și-au lăsat plăcerile caselor lor, alergând la Seghedin, ca să petreacă o clipă două din zilele sfintelor praznice în apropierea părinților poporului nostru. Din România mai ales au mers mulți și anume tot domni aleși, cu vază și cu durere pentru al întreg neamului românesc bine. Anume domni: *Ionel Grădișteanu*, deputat în dieta Țării-Românești, doamna *Elena C. Grădișteanu*, dnii: *Lipoianu*, colonel (oberst) în armata română, *Emil Pontbriant*, *Petru Lucaciu*, inginer în România, fratele dlui Dr. Lucaciu. Mai departe dl *Virgil Oniș*, directorul gimnasiunii din Brașov, dl *Rațiu* din Teiuș cu d-șoarele fice *Victoria* și *Lucreția*; dl *Virgil Arion*, directorul unei mari bănci din București, cu d-șoarele *Augusta* și *Olimpia Orghidan*, și alți mulți.

Toți aceștia în ziua întâie de Crăciun.

Dar' credeți că au putut intra toți în lăuntru să petreacă ziua cu aceia pentru care au venit, ori se-'i poată vedea pe toți la un loc? Nu! Directorul temniței a îngrijit ca această plăcere și fericire să n'o aibă nici întemnițații, nici cercetătorii lor! A slobozit numai pe câte unu-doi de odată și numai la câte un întemnițat; mâne pe alții la altul; așa pe rînd și pe puțini deodată. În urma înțeleptei împărțiri dl Dr. Rațiu a rămas în ziua întâi fără cercetători, ear' dintre aceștia fratele dlui Dr. Lucaciu, Petru, a rămas toată ziua pe afară de zidurile temniței.

Noi în dările noastre de seamă ce scriem, ne vom opri mai ales în fața acestor din urmă, a cărților desfătătoare, atrăgând luarea aminte a cetitorilor nostri asupra lor, cu atâta mai vîrtos, că cele mai multe, nu numai te desfătă, ci în cuprinsul lor desfătător, ascund și mulțime de povești bune, îndreptătoare pentru viață. Și le vom scoate la iveală și pentru aceea, căci iubitul nostru popor doar' destul simte el greul vieții încolo, plînge el destul de mulțimea amarurilor: macar atunci când pune mâna pe o carte; în ceasurile de răpaus, în Dumineci, sărbători și serile de iarnă, să mai dea și peste ceva rîcoritor oare-cum pentru suflet, înșenător, stîrnitor de voe bună. Și îndemn la stăruirea asupra acestor cărți ne mai dă și faptul, cunoscut de altfel de toți oameni deștepți, că voia bună este întăritoare vieții, binefăcătoare sănătății; că, spre pildă, un ris dulce și din toată inima, folosește sănătății mai mult chiar ca o mâncare bună, ca o beătură bună!

Ear' dacă noi putem afla cărți, pe cari cetindu-le, ris sănătos să ne stîrnească, ne

A treia zi a sosit dl avocat *Petru Truța* din Arad, și țeranii *Sofroniu Chicin* și *Petru Faur* din Nădlac. Directorul temniței însă, furios de atâta cercetare, a respins în chip păgân pe bravii țerani, și nu 'i-a lăsat în lăuntru, ceea-ce 'i-a făcut să se întoarcă foarte mâhniți acasă, dar' de bună-seamă cu și mai multă „dragoste“ în inimă pentru chinitorii și nedreptățitorii nostri.

A sosit și vestitul avocat sârb *Dr. Gavrilla*, prietenul nostru, și și el a pățit-o așa. A fost respins.

Din Vaț.

Dela iubii nostri din Vaț se scrie, că dorind dînșii să iee parte, macar în ziua de Crăciun, la slujba d-zeească, în biserică, s'au rugat de cu vreme pentru îngăduință. Directorul închisorii li-a răspuns că n'are drept să le dea, dar' va cere ministrului sfatul. Ministrul li-a răspuns că le dă, dar' cum? Eată cum: Se îngăduie să meargă la biserică, dar' nu în biserică ortodoxă din oraș, ci în cea a robilor, și nu în vremea obișnuită, ci atunci oare-când, când nu se ține slujbă pentru robi! Preotul sârb ortodox al robilor a venit și a spus, ca el e dator a face slujbă pentru robi, și trebuie să facă mai ales în ziua de Crăciun. Ear' fiindcă rînduieala bisericăscă nu iartă două liturgii într'o zi, într'o biserică, afară de slujba pentru robi, (la care lor nu le e îngăduit a merge) alta nu li-se poate slugi! Îngăduința ministrului era adecă așa întocmită că în ea însași era dată și neputința de a se împlini! Fie-'i de bine! Iubii nostri s'au mâhnit, firește, de acest păgânism și răutate, și s'au lăpădat cu durere de dorința lor creștinească.

Astfel sărbătorile de bucurie au adus ele și bucurie scumpilor nostri, întrucât Români mulți au grăbit a-'i cerceta, dar' „bunii“ nostri apăsători au știut face ca dînșii să nu poată gusta în toată tigna acea bucurie!

bucurăm de asta, și pe astfel de cărți le scoatem la iveală și îndemnăm pe cetitorii nostri să le cumpere.

Începam azi cu una. Ea se numește: „Isprăvile lui Păcală. Epopee populară în 24 de cânturi și în versuri, de Petru Dulfu. București, 1894“.

Cine n'a auzit vre-odată de vestitul Păcală și ale lui isprăvuri, și cine n'a ris cu drag de ștregăriile acestui chip hazliu de poveste? Cu câtă dragoste nu ne adunăm cu toții în jurul veselului povestitor care ne înșiră pe rînd posnașele lui fapte, și rîdem și ne veselim, și nu-'l mai putem uita, și nu ne mai putem sătura de ascultat! Da; și e prea firesc ca așa să fie.

Este acest Păcală un chip de care sînt legate fel și fel de ștregări și bazaconii, la a căror auzire te crucești! Și ar fi un mare păcat când povestea lui s'ar perde poate, cu vremea. Dl *Petru Dulfu* la aceasta s'a gândit și hotărîtu-s'a ca toate păteniile lui „Păcală“ să le adune la un loc, într'o carte, și să le tipărească pentru a fi scutite de peire. Ear'

Din trecutul nostru.

— Înaintașii nostri pe aceste plaiuri. —

Înainte cu mai mult ca două mii și cincisute de ani, pe pământul locuit astăzi de Români, viețuiau niște popoare păgâne, numite *Sciții* și *Agatirșii*, popoare ce n'aveau locuințe statornice, ci umblau așa cete-cete dintr'un loc într'altul, prădând, și din jafuri agonisindu-'și cele de lipsă pentru ale traiului trebuințe.

Pe cuprinsul *României* de astăzi locuiau, între Carpați și Dunăre, *Sciții*. Despre dînșii rămășițele de istorie ce se află, spun că erau niște oameni foarte cruzi și barbari. Multe din obiceiurile lor, te înfioară auzind de ele. Așa de pildă, când începeau lupta cu un neam oare-care, sângele întéului căzut în luptă, îl bea un Scit. Dacă pe cineva îl osândeau la moarte, nu-'l omoreau numai pe el, ci împreună cu el și pe toți fiii sei de parte bărbătească. Ear' la moartea regelui lor, ei omoreau și pe o nevastă a lui, și pe un servitor (slugă), ca sufletele lor să meargă să slugească sufletului regelui și pe cealaltă lume!..

În *Ardealul* nostru locuiau mai ales *Agatirșii*. Dînșii erau un popor mai așezat, cari își agonisea cele de lipsă pentru traiu, muncind în chip cinstit pământul și cultivând vite. Despre *Agatirșii*, străvechii nostri înaintași pe aceste plaiuri, se spune că legile, de bunăseamă nu prea multe, ce le aveau, erau alcătuite toate în versuri, pe cari ei le învățau foarte ușor, și anume *cîntându-le!* (Vezi, și noi am pute face acest lucru cu legile fabricate de „bunii“ nostri stăpânitori de azi, să le învățăm așa de rost, ca pe o poezie dulce, plăcută, căci mult ce ne sînt „binevoitoare“, draguțele de ele!)

O schimbare mare se întemplă apoi cu vre-o 500 de ani înainte de Christos, anume asupra *Sciților* și *Agatirșilor* să răvarsă alte două popoare, *Geții* și *Dacii*,

fiind-că ori-cum o poveste, o întemplare, tot mai mult îți place, dacă o auzi spunându-'ți-se în versuri, dulce căzînd urechii acea musică de sunete, ce o dau sferșitul versurilor, dl *Dulfu* a socotit că bine face să pună și d-sa „*Isprăvile lui Păcală*“ în versuri, deși în popor s'aud în prosă, adecă așa cum vorbim și noi aci. Ear' pentru-ca cartea să fie mai cu haz, a lăsat, ca toate întemplările mai însemnate, se 'i-le facă în figuri, și a întreșut, la locurile potrivite, chipuri care ne arată și în forme, aceea ce se spune în versuri. Sînt vre-o 52 de chipuri în carte, făcute de bunii caricaturiști *Fiquidi* și *Hlavsa* din București.

Cuprinsul cărții e: cum bătrînul, tatăl lui Păcală, murind lasă celor trei fii ai sei o vacă, cum se împart asupra ei gătindu-'i trei grajduri pe când a veni dela pășune: cei doi mai mari fac a lor pompoase, Păcală pe-al seu de frunze verzi, și vaca, vară fiind și cald, a tras firește, la frunzarul lui Păcală și lui i-a rămas; cum merge el s'o vîndă, și o leagă de gornul ce, suflat de vînt, făcea tot „cărți — cărți — până — Marți“ și 'i-o lasă lui, mer-

cei dintei, Geții, cuprind locurile Sciților înfrânți de vestitul Dariu Împăratul Perșilor; ear' acești din urmă, Dacii, cuprinzând părțile noastre ardelenne.

Geții sunt și ei popor războinic, lăcându-le să prădeze pe vecinii lor.

Ear așa războinici îi făcea credința ce o aveau ei despre nemurirea sufletului, că moartea nu e decât o trecere dela suferință la o stare de vecinică fericire. De aceea ei se și aruncau cu dragă voce în brațele morții, în războaie.

Dela o vreme, obosiți de lupte, și mai suferind și dese înfrângeri, ei se mai îmblânzesc și se dedau lucrării pământului, agonisirii în sudoarea feței lor a pâinei de toate zilele. Cultivau și grâul, 'dar' bucata lor de frunte era meiul (mălaiul.)

Dacii sunt un neam de oameni foarte feroci, vârsători de sânge și curagioși. Ei, așezați pe aceste locuri, încep să le folosească, scoțând aurul din munții lor, cultivând pământ și vite, întemeind sate și cetăți, și ridicând stavile de apărare țerii lor. Să hrănesc ca și Geții, dar', mai ales ei, cunosc și vinul, pe care-l află cultivat aici de înaintașii lor, de Agatirși. Locuințele poporului sunt mai ales de bârne, ear' zidurile mai mari, de piatră.

Credința, religiunea, este însă la Daci ținută în mare cinste. Întreagă viața lor e întemeiată pe religiune. Credeau în un zeu al Binelui, unul al Răului, se închinau Soarelui, zeului Întunecului, și altele. Felul lor de jertfă era însă barbar. Anume, ca să le spună de soartea neamului, ziceau că trimit zeului lor un sol. Trimiterea se făcea apoi așa, că împlântau în pământ trei lănci puternice, cu vîrfurile în sus, luau pe un june și-l asvîrleau în sus să cadă în lănci, și de cădea așa ca să moară îndată, ziceau că-i bine primit de D-zeu, de nu, îl aruncau la o parte batjocorindu-l, și începeau cu un altul!

Dar' despre Daci vom vorbi încă în numărul viitor. I. M.

De Anul-Nou.

Ne face deosebită bucurie a vesti, că bunul nostru popor n'a pierdut privilegiul frumos de Anul-Nou pentru a-și arăta de nou iubirea sa față de cei-ce pentru noi toți în temnițe sufer. Din multe părți au mers Români, cărturari și țerani, la *Seghedin* și *Vaț*, dar' mai ales mulți, neputând merge înșiși, au trimis la *Seghedin* și *Vaț* scrisori de doriri de bine pe Anul-Nou, martirilor nostri.

Din *Poiana* (lângă Sibiiu) s'a trimis o frumoasă scrisoare din partea Românilor de acolo, întemnițaților din *Seghedin* și *Vaț*, și alți iubitorii nostri exilați din *București*. Scrisorile au fost coperite de vre-o 60 de subscrieri, cărturari și țerani. Din cercul *Ilenzei* s'a trimis deasemeni la *Seghedin* și *Vaț* câte o telegramă de felicitare. Din *Balomir* au trimis, pentru Români de acolo, dnii *George Iancu* și *Achim Cristea*; din *Teme* (Tehat) dnul *Ioan Borgovan* cu vre-o 40 de soți, din *Porcești* una scrisă de vre-o 16 inși; din *Zlatna* una cu 10 subscrieri; din *Boița* o telegramă; din *Teme* (Tehat) o scrisoare; și alții și alții de cari noi n'am aflat încă.

Scrisorile trimise, nu știm de vor fi ajuns toate la mâna adresaților ori nu, dar' ajungând, ele, negreșit, li-au pricinuit mare bucurie, și trimitătorilor le slujește spre mare cinste trimiterea lor!

Procesul d-lui Dr. Lucaciu.

În 29 Dec. st. v. s'a înmanat dlui Dr. Vasile Lucaciu citația, prin care e chemat a se înfățișa de nou înaintea tribunalului din Sătmăș, pentru pertractarea a doua oară a procesului seu în care fusese osândit la șese luni temniță ordinară, osândă ce a fost însă nimicită de Tabla și Curia regească. Și ear' vom sta în fața unei pertractări, în care marele nostru bărbat lovit va fi de „dreptii“ judecători unguri.

gând multe Marți după bani și neprimindu-i; cum apoi taie goronul și află în butura lui bani; peripețiile ajunse din pricina banilor, și celelalte multe-multe și nebune, dar' frumoase pățanii ale lui!... Lucruri toate acestea pe care dl *Dulfu* le-a auzit de-a gata în popor, și față de cari d-sa are numai vrednicia de-ale fi adunat la un loc și a le fi turnat în versuri. E netăgăduit însă că cartea îți face plăcere citindu-o și cel-ce a cumpărat-o n'are să se căiască de aceasta. Ea se întinde pe 256 fețe (16 coale tipărite) și costă 1 fl. 90 cr., putându-se cumpăra, ca ori-și-ce altă carte, și dela „*Institutul Tipografic*“ din Sibiiu.

Drept muștră, noi lăsăm să urmeze mai jos câteva versuri din această carte, versuri bune și de adevăr grăitoare, pe care le aflăm în fruntea cărții, drept prefață.

*

* Ca lucrare de artă însă, cartea își are și defectele sale considerabile. Drept cel mai mare îl socot pe acela, că autorul prea spune tot, prea nu are umbre în dosul cărora să simți plăcerea a scruta tu însuși, — ci tot ce știe, dela alfa până la omega, descrie pe larg. Versuri adesea forțate și neprodu-

cătoare de efect (dialogul dela pag. 29 etc.), repetiri superflue (ultimele 8 versuri de pe pag. 24 etc. etc.), încât de multe-ori îți face impresia, că mai bine proceda autorul să fi scris în o proză bine îngrigată, concisă, cu acțiuni repede și pe scurt zugrăvitoare!

Prier.

„Prolog“.

— Din cartea dlui P. Dulfu. —

Cum e plină de necazuri viața, dacă n'ar fi glume
Și povești hazlii și snoave: ce s'ar face biata lume?
Cu povești adoarme pruncul sub ai mamei ochi de pază,
Și spunând povești bătrânul spre mormânt înaintează,
'L-al povestii dulce farmec gânduri, griji se mai alină,
Și trăim o clipă două într'o lume mai senină;
Sufletul menit sub soare îndeșert să caute pace,
În povești găsește, numai, viața, lumea care-i place...

Și de ele plini sunt munții, pline-s văile mănoase..
Dar' povești ca să te plimbe printr'o lume-așa frumoasă,
Ș' inima să 'ți-o adape cu atâta veselie:
Ca la noi pe unde s'află? ca Românul cine știe?...
O, povestitori măiestri ai legendelor române
Cu 'mpărați, cu 'mpărătese și cu Feți-frumoși, cu zâne,

Din legile noastre.

Despre folosința averii de pământ.

§. 7. Cu privire la pășunatul laolaltă, adunarea părtașilor hotărăște, că: a) câte și ce fel de vite e îndreptățit fiecare părtaș sau locuitor al comunei să slobodă pe locul de pășunat; b) ce fel de datorințe are acela, care nu-și trimite la pășune vitele sale proprii, ci își îngăduie acest drept unui altuia.

§. 8. În toate trebile înșirate în paragrafi 2, 3, 4, 5, 6 și 7, hotărăște adunarea părtașilor moșiei. Membri ai acestei adunări sunt toți câți au parte în averea comună. Ei vor face întrebuintă de dreptul de-a vota, înșiși în persoană ori prin un împuternicit al lor, în asemănare cu partea de avere ce o au. Președintele (conducătorul) adunării e de regulă judele comunal (căpitanul orașului), dar' de câte ori numai va afla de lipsă, va conduce adunarea pretorul (solgăbirul) cercului sau locuitorul seu, ear' în cazul §-lui 5, e dator chiar a o conduce el. Adunarea se va concherna de câte-ori președintele ori primăria va afla de lipsă, sau când a zecea parte a părtașilor moșiei o cer (dacă adevărat cei-ce cer conchemarea adunării au toți laolaltă atâta parte cât să facă a zecea din întreg.) Ziua adunării e a se pune cu cel puțin 15 zile după vestirea ei și publicarea obiectelor (treburilor) ce se vor lua în dezbateri.

Părtașii aflători departe se vor înștiința despre asta prin scrisori, și solgăbirul deasemenea numai decât.

§. 9. Contra alor astfel de hotăriri a adunării, cari trec peste marginile ei de drept ori lovesc în lege, ori vatămă drepturile unuia ori altuia, — se poate face apelație. Asupra acestor apelații hotărăște ca întâie instanță comisiunea administrativă (a comitatului), ca a doua și cea din urmă instanță ministerul de agricultură.

§. 10. Hotăririle adunării părtașilor, le duce în deplinire primăria comunală, și tot ea îngrijeste, de ce se ține de economia cu ogoare, de pășunatul laolaltă, și de ținerea taurului. Hotărăște mai departe vremea pașterii ogoarelor, miriștilor, fânațelor și locului de pășunat; și îngrijeste de câștigarea și ținerea taurului. Cheltuelile împreunate cu toate acestea se statoresc deodată cu statorirea cheltuelilor comunale, însă deosebit de acestea, și sunt a se purta de cei-ce au parte în economia și prăsirea de vite laolaltă. Pentru coperirea

Cu *Ilene-Cosinzene*: câte ciasuri de plăcere
N'a gustat copilăria-mi ascultându-vă 'n tăcere!

Și, spre-a nu se perde 'n toiul anilor, ce vin și sboară,
Pentru cei din urma noastră scumpa de povești comoară,
Dintre cele ce-auzit-am pe bătrâni demult spunându-mi
Prins'am și eu cu urechia una, ca s'o spun la rîndu-mi.
E povestea lui Păcală, călător prin lumea mare,
Cel-ce 'n fapte iscusite pe pământ păreche n'are;
Cel-ce 'n vicia-i nici de oameni, nici de draci nu
se 'nspăimintă.

Ci-a juca pe toți îi face cum din fluer el le cântă...

Vreți, Români, s'o știți de-arîndul?... Adunați-vă
deci roată,
Ș'ascultați cu mic și mare: vă voi povesti-o toată...

Ce ne-am face, zău, cu-atâtea griji, povești de n'ar fi
'n lume?

Nu-i plăcere, nu-i vicia, unde nu-s povești și glume.
L'al povestii dulce farmec gânduri, griji, se mai alină,
Și trăim o clipă-două într'o lume mai senină;
Sufletul menit sub soare îndeșert să caute pace,
În povești găsește, numai, vicia, lumea care-i place...

cheltuelilor împreunate cu prăsierea de vite, reprezentanța (comitetul) comunală, are drept să pună anumite taxe (prețuri) de fiecare vacă. Dar' apoi venitul câștigat din acestea se poate folosi numai și numai pentru scopuri de prăsiere de vite. Primăria va fi supravegheată și în privința asta prin comitetul de supraveghere și contra pașilor păgubitori ai primăriei se va apela la întâia instanță. În cas de apelație mai departe, instanța a doua hotărăște, și hotărîrea asta nu se mai poate apela.

§. 11. Adunarea părtașilor are drept, ca toate treburile din §. 10 să le încredințeze oamenilor sei și spre acest scop va alege un sfat deosebit și persoane anume, care să-i implinească trebuințele. Dar' asta se poate mijloci numai pe temeiul unor statute (rîndueli) întărite judecătorește. În felul acesta drepturile și datorințele ce le are, în virtutea §-lui 10, primăria și comitetul reprezentativ, trec asupra acestui sfat anume ales și asupra persoanelor îndeplinitoare, dar' și hotărîrile lor pot fi apelate, pe temeiul §-lui 10. (Va urma.)

SCRISORI.

Mai răi ca păgânii!

Selagiu, la 10 Ian. 1895.

Onorată redacțiune!

Aduc la cunoștința on. cetitori ai „Foi Poporului” o ne mai pomenită nerușinare, servită de slujbașii stăpânirii ungurești. Eată de ce e vorba:

În ziua nașterii Domnului nostru Isus Christos, când credincioșii erau încă adunați la biserică, noi Românii din Husmezou, comună curat românească, ne pomenirăm cu o lipitoare de executor pe cap. Auziți, creștini, în ziua de Crăciun, când tot sufletul creștin, uitând pe câteva oare necazurile lumii, cântă cântece de veselie pentru venirea Mântuitorului, atunci scârboasele unelte ale stăpânirii năvălesc asupra noastră pângărindu-ne praznicile, ca nouă Românilor Crăciunul să nu ne fie Crăciun! Eată cum aceste lipitori nutrite din crunta noastră sudoare își câștigă „merite” înaintea stăpânirii celei fără D-zeu!

Noroc am avut cu bravul jude comunal Simeon Bota, care lovit și d-sa în simțemintele de creștin și Român, să împotrivi în mod vrednic de un Român, acestei nerușinate încercări de a ne șicana și în sfântul mare praznic, și astfel am scăpat cu colacii și pres-

curile în ziua Crăciunului. Sub niște cărcote luând 2 fl. dela primar, se culese din comună.

Cu aceste fărădelegi noi, e drept, sîntem dureros loviți în sentimentele noastre religioase, dar' le vom „ține minte”, vom adauga și aceasta la celelalte călcări de legi săvîrșite de voi și le vom păstra pentru ziua socotelii. Un lucru însă se nu-l uitați, domnilor cu pinteni, că deși sîntem noi prea îndelung răbdători, dar' și a noastră răbdare are margini!

C.

Obiceiuri frumoase.

Fofeldea, 27 Dec. v. 1894.

Onorată Redacțiune!

Comuna Fofeldea (com. Sibiului) are 250 de familii, și e curat românească. Eu ca învățător tîner venind aici, mi-a plăcut foarte de ce am aflat în anumite privințe. Am aflat aici anumite obiceiuri frumoase, ce pe alte locuri nu le-am mai aflat. De aceea cu îngăduința onoratei redacții voiu și pomeni pe unele, ca să le știe și Românii din alte părți, care cred că le vor afla ca și mine de bune și frumoase.

Între altele e și aceea, că a doua zi de Crăciun, după amezai, se adună satul întreg la primărie, îndeosebi flăcăi și fete, căci atunci se alege ajutorul de primar, pîrgar-mare, pîrgar-mic și alții, pe vreme de câte un an, și în vreme-ce alegerea se face, feciorii și fetele tîncing o veselă horă afară și e o veselie și o voe bună, de mai mare dragul, până li-se vestește sfîrșitul alegerii. Totdeauna se petrec lucrurile în bună rîndueală; și așa și în anul de față s'au petrecut.

Frumoase sînt însă mai ales, și vrednice de a fi scoase la iveală următoarele obiceiuri, sau mai bine zis rîndueli sătești, pe care primăria le poruncește și supraveghează ca împlinite să fie întocmai. Anume:

1. Nici în Dumineci nici în sîrbători, jocuri nu se pot ține până după sfîrșitul vecerniei, unde cu toții au să iee parte.

2. Focul să se facă acolo, unde va porunci primăria.

3. Cu tînerimea dela 15 ani în sus, atît feciori cît și fete, în învățătorii în fiecare Duminecă și sîrbătoare, școală dela 12—1 ear' dela 1—2 ore preotul are să țină catichisațiune, apoi mergînd cu toții la biserică ascultă rugăciunea de seară și după aceea se începe jocul.

chemați și nealeși, cari aruncă în piață scrieri de cele mai multe-ori traduse, și traduse rău de tot păgubitoare adevăratei lumini, limbii române, și de cele mai multe-ori și celui mai de lipsă simț moral.

„Ne-am gândit, să încercăm a lupta împotriva acestui curs nesănătos, și am hotărît să înființăm o publicațiune, care să întrunească toate însușirile de ieftinătate materială și de valoare (preț) literară, științifică și artistică, cari ar mulțumi pe toată lumea și i-ar asigura isbânda.

„Pentru aducerea la îndeplinire a dorinței noastre, ne-am hotărît, cu toate jertfele materiale ce trebuie aduse, să începem tipărirea unei: „Biblioteci de popularizare” pentru literatură, știință, și artă.

„Biblioteca de popularizare” va avea menirea de a face cunoscute publicului român cele mai de valoare scrieri literare, științifice și artistice ale tuturor popoarelor culte; va publica din 15 în 15 zile un volum, cuprîndînd o lucrare întregă a unui autor cu nume bun. Prețul unui volum de 7 coale format 16° va fi numai de: 30 bani. (15 cr.)

Acestea sînt lucrurile ce am crezut de cuviință a vi-le trimite spre publicare.

În mine acestea toate au întemeiat credința, că poporul nostru românesc are pe multe locuri obiceiuri foarte frumoase și că este într'adevăr și un popor disciplinat, (de rînduială).

Ilie Bunea, inv.

CRONICĂ.

Din Balomir ni-se scriu multe lucruri frumoase, pe cari cu plăcere le însemnăm în foaia noastră. Anume mai multe femei evlavioase au început și acolo a da liturgiile pentru sănătatea și scăparea în pace a iubiților întemnițați. Până acuma au dat slujbe sfinte: Ludovica Balomiri, Ana Badiu, Veronica Suci, Ana Fleșeriu, Ana Ciobotea, Dafina Adam, Maria Adam, Maria Angel, Ioana Sibotean, Anica Rusu, Elena Mihaiu, Safta Mihaiu, Safta Vaidean, Maria Vulc, Ana Fleșeriu. Mai departe, că bravii conducători ai poporului, au întemeiat în sat și o mică casină (loc de adunare la cetit foi), în școală, unde în serile lungi oamenii se adună și cetesc ori li-se cetește prin preot și învățător. De Anul-Nou au trimis iubiților întemnițați din Seghedin și Vaț felicitări în versuri. Abonații „Foi Poporului” au sporit și merge acum în sat în vre-o 18 exemplare,— și altele. Tot lucruri frumoase, de cari pot fi mândri atît dl preot N. Suci și dl învățător I. Balomiri ca conducători, cît și bravii Români din Balomir!

*

Din Teme (Tehat), comit. Bistrița-Năsăud, s'a trimis la Seghedin și Vaț o felicitare de Anul-Nou întemnițaților, subserisă fiind de patruzeci de țerani; ear' slujbe d-zești pentru dînsii au dat femeile: Elisabeta Borgan, Irina Sabo, Maria Briciu, Varvara Sangeosan, Maria Sabo, Nastasia Sabo, Maria Gavrițaș, Rafila Murășan, Pelagia Lazar, Maria Sangeosan, Floarea Gavrițaș, Nastasia Telecan, Maria Chircu, Irina Virticu. Ear' alte opt țerance s'au sfătuit să ajuneze Luni, după Anul-Nou, tot pentru binele și sănătatea scumpulor bărbați naționali. Frumoasele fapte n'au lipsă de laude; se laudă de sineși.

*

Un suflet îndurat. În Lipova a a răposat săptămîna trecută domnul David P. Simon, episcop credincios al bisericii române de acolo, și dînsul a lăsat prin testament după sine trei fundațiuni: 1. Una de

Cărți ieftine.

În urmă s'a pornit și între „librarii” (tipăritorii pe cheltueala lor a cărților) din România, o mișcare îmbucurătoare, de a scăde cît numai se poate de mult prețurile cele prea mari ale cărților noastre.

Trei librari s'au apucat până acum de acest lucru: librăria „Frații Șaraga” din Iași, librăria „H. Steinberg” din București, cari tipăresc cu prețuri ieftine (50 cr. una) cărți românești (care până aci erau cel puțin cu 2 fl. una), ear' acum librăria „Samirca” din Craiova s'a apucat de scoaterea de cărți alese traduse din limbi străine, tot așa ieftine. Eată ce înștiințare a publicat în luna trecută librăria asta, cerînd spriginul publicului:

Craiova, Decembrie 1894.

„În vreme-ce puținii oameni cu adevărat destoinici în ale literaturii, științei și artei în țeara noastră, muncesc cu stăruință pentru a lumina pe ceilalți, și prea adese neisbutind, părăsesc acest teren nerodnic pentru a se deda unor lucrări mai de nimic, se ridică alții ne-

„De-oare-ce voim să dăm fiecăruia, mai ales celor mai săraci, puțința de a-și forma cu timpul o bibliotecă, în care să găsească tot ce trebuie unui om crescut, vom publica pe rînd volume cuprînzînd literatură, știință generală la înțelesul și trebuința fiecăruia, studii de critica operelor de artă și altele.

„Fiecare volum va spune și cine-i omul care l-a scris. Întăiul volum va apare la 1 Ianuarie 1895 și va cuprinde: „Nuvele siberiene”, de V. Corolenco. Cea dintăiu grije a noastră va fi, ca traducerea să fie cît se va pute de bună, ca limba, în care traducem, să fie o românească literară, curată și înțeleasă de toată lumea.

Ralian și Ignat Samitca editori.

*

Din parte-ne nu putem decît să îndemnăm din toată inima pe preoții, învățătorii și cărturarii noștri să aboneze la aceste publicațiuni ieftine. „Institutul Tipografic” din Sibiu primește să le procure și trimită celor-ce le vor cere.

o mie de florini pentru biserica și școala din Lipova; 2. Una de 200 fl., pentru corul vocal din Lipova; 3. Una de 100 fl. pentru societatea de lectură (cetit) română tot din Lipova. Eată ce la-a după sine creștinul bun și Românul adevărat, din prisosul averii pe care cu ajutorul și bunăvoința lui Dzeu a agonisit-o! Și binecuvântat ti rămâne numele din neam în neam!

*

Pentru scumpli întemnițați. Din Pianul-de-jos ni-se scrie, că și acolo s'a început darea de liturgii „pentru cei robiți” și poporul în vremea rugăciunilor acestora mai ales, e foarte înduioșat și evlavios. El ascultă ingenunchiat și lăcrimând ectenia: „Cela-ce ai slobozit pe sfântul apostolul Tău Petru din legături și din temniță fără de nici o vătămare, primește, cu smerenie rugămu-ne. Fie, jertfa aceasta și cu dreapta Ta, cea atotputernică pe robii Tăi N. N. din legături îi scoate!” Evlavioasele femei cari au început șirul de liturgii sunt: Reveca Dănilă, Ana Morar, Ioană Visarie, Ana Visarie, Maria German, Maria Mat. Florea, Maria Savu Florea, Maria Androne Cosor, Ana S. Zach. Popa, Ana Sim. Cioran, Maria Toma Timar, Ana I. Timar, Safta N. Timar, Reveca N. G. Popa, Ioană Solomon, Rachila Bena, Ana Sbuchia, Reveca Sbuchia, Safta Blaj jun. și sen., Reveca Cosmă, Ioană G. Marta, Ana Culca, Reveca Paștu, Rachila Arou și Măriuța Lupului.— Brave femei și bun popor.

*

Noue coruri de plugari. Din **Toracul-mare** ni-se scrie: În frumoasa noastră comună curat română, Toracul-mare, cu aproape patru mii locuitori, la stăruința dlor **Iosif Secoșanu** și **Paul Tempea**, preoți, și învățătorului **Iuliu Rașa**, s'a înființat, un nou cor de plugari, care condus de zelosul învățător **Iuliu Rașa** prin arătutul zel în restimp de cinci săptămâni a adus corul în puțință de-a cânta foarte bine întreaga liturgie la sărbările Nașterii Domnului. Dl învățător Rașa a cumpărat pe cheltueala sa proprie și un harmonium în preț de 125 fl., numai și numai pentru instruirea cântărilor cu coriștii, fără-ca dntsul să fi cerut vre-o răsplată pentru toate acestea. Brav învățător și vrednic de toată lauda.

— **În Totvaradia** (comit. Aradului) capelanul **Ioachim Turcu** a înființat cor vocal bisericesc. Corul a cântat pentru întâia-oadă și în chip mulțumitor în ziua Nașterii Domnului. La sfânta liturgie a fost de față tot poporul,

de pe a cărui față s'a putut ceti bucuria, mulțumirea și mângâierea sufletească.

— **În Chereluş** dl **Silviu I. Popju**, teolog în Blaj, în urma zelului seu neobosit, în timp relativ foarte scurt, a isbutit a instrui 40 de tineri, într'un cor vocal mixt, așa, că în sărbătorile Crăciunului a fost în stare a păși în public, cântând din note toată sfânta liturgie, cu niște tineri, care abia s'au ocupat în viață cu altceva, decât cu greaua muncă a câmpului. Făcū ca sărbătorile Crăciunului să le petrecem plini de o adevărată bucurie și mândrie națională și creștinească. Onoare tinărului și zelosului conducător de cor!

*

Producțiunea sodalilor români din Brașov, dată în ziua de Crăciun, a reușit foarte bine. Deși reuniunea (tovărășia) abia e de vre-o 6—7 ani înființată, totuși ea a înaintat frumos și azi se poate mândri cu mari izbânzi, ca roade ale muncii sale. Corul a cântat spre mulțumirea tuturor, și coriștii au fost mult aplaudați și rechemați pe scenă pentru a repeți încă cântările. Declamatori singuratici, dnii **I. Furtică**, **C. Sibianu**, **A. Suciu** și **Savu** au predat frumos poeziile dumnealor strînd și haz și plăcere. Bine a fost jucată și piesa teatrală „Un leu și-un zlot”. A urmat apoi jocul, care s'a început cu „Călușerul” și „Băluta”, și au urmat apoi și altele, până în zorii zilei următoare.

*

Ne mai pomenit. Din **Capolna-Mănăstur** ni se vestește o urtă fărădelege gendarmerească. În noaptea de Crăciun niște gendarmi au umblat din casă în casă, ca să oprească pe colindători de-a mai colinda! Ne mai pomenit! Asta-i curată batjocură! Pe noi ne miră că au putut oamenii suferi aceasta! Sfătuim pe Români de acolo să facă arătare la ministrul treburilor din lăuntru ale țerii, contra acestei urte fărădelegi. Unde s'a mai pomenit atâta rătăcite? Ci-că imprăștiau pe colindători și înfricau la bieții copii. Firește capăt petrecerii n'au putut pune, căci fiind mai multe rînduri de colindători, n'au putut fi peste tot locul, ear' ei îndată-ce scăpau dinaintea lor, se vîrau în casa cea mai aproape și vestiau prin evlavioasele și vesele lor cântări, Nașterea lui Christos! Dar' obrăznicie și nemernicie e a tulbura și această mângâiere sufletească a creștinilor, și de aceea trebuie pășit cu bărbăție contra ei!

*

Fapte creștinești. Din **Stăuni** ni-se scrie, că pentru sfintele sărbători ale Nașterii Domnului, biserica română de acolo, una dintre cele mai lipsite, a primit mai multe frumoase podoabe din partea unor buni și evlavioși creștini. Anume dl **Alexandru Deac**, din **Săcărâmb**, a dăruit bisericii „dverele” dela altar (perdelele ușilor împărătești) din materie fină, albă, lucrată cu multe și frumoase flori, ear' dl **Simeon Deac**, tot din **Săcărâmb**, a dăruit două mari și frumoase icoane. Evlavioșii dăruitori au pricinuit o curată bucurie credincioșilor bisericii din **Stăuni**, și pentru această faptă a lor vrednică de toată lauda li-se aduce și pe această cale caldă mulțumită. **Iosif Bogdan**, preot în **Stăuni**.

*

Oi rădăcite. Din **B.-Comloș** ni-se scrie, că cu privilegiul alegerii de primar comunal, întâmplată acolo la 30 Dec. au votat pentru un candidat străin și Românii: **Andrei Balan**, **Teodor Balan** și **Vichentie Lupșa**. Însemnăm cu multă părere de rău vestea aceasta, ca pe un păcat național săvîrșit de numiții „Români”, dar' slabi Români!

*

Viriliștii români ai reprezentanței orașului Sibiu pe 1895, după lista ce o aflăm publicată și în foile germane din loc, sînt din numărul total de 100, următorii. Îi publicăm cu numărul pe care îl au în listă, și unde sînt puși în rîndul mării dării ce o plătesc: 1. Institutul de credit „**Albina**” reprezentat prin dl **Leontin Simonescu**; 6. Metropolitul **Miron Romanul**; 10. Banca „**Transilvania**” reprezentată prin directorul seu dl **Dr. Aurel Brote**; 12. „**Fondul administrativ gr.-or.**” reprezentat prin domnul **Pantaleon Lucuța**; 17. „**Fondul Pantazian gr.-or.**” reprezentat prin dl **Silvestru Moldovan**; 22. „**Fondul tipografiei arhidiecezane gr.-or.**” reprezentat prin dl **Moise Lazar**; 26. „**Fondul Rudolfin gr.-or.**” reprezentat prin dl **Dr. Ilarion Pușcariu**; 29. **Ioan de Preda**, avocat; 32. „**Fondul seminarial gr.-or.**” reprezentat prin dl **Dr. N. Olariu**; 49. **Dr. Partenie Cosma**, directorul băncii „**Albina**”; 53. **Dr. Octavian Rusu**, avocat; 61. **Dumitru Vidrigin**, arindatorul acciselor; 78. **Ioan Hania**, director seminarial și 97. **Erezii lui Demetriu Moldovan**, reprezentați prin dl **Ioan Bădilă**.

*

Poesii populare.

Din Iabuca

culese de **Eremia Bojin**, econom.

Treci-o Doamne, iarna grea,
Să vină primăvara
Să mă 'ntălesc cu mândra;
Că de când neama s'o pus,
Eu la ea nu m'am mai dus,
Sufia vîntul lemnul cade
Măndruța mi-'i cam departe!
Fii, bade, cu așteptare
Pân' a trece iarna mare;
Nu știu cine m'o zărit
Cătră mama m'o pîrit,
Frunză verde codru des,
Și mama 'mi-o zis ales
Cu tine să nu vorbesc
Nici măcar să mai gîndesc
Că tu bade, ești sărac,
Numai eu tare te plac,
Cătu-'i satul de-aș umbla,
Eu ca tine n'aș afla,
Măcar să peară lumea!
Și, să știi, la primăvară
Ne iubim, bădiță, eară!

Din Rodna-veche.

Culese de **Nicolae Mureșan**, int.

Frunză verde, frunză-ai fost,
Fost-ai, bade, copil prost,
Dar' aseară unde-ai fost?
Că am stat, te-am așteptat,
Pân' cocoșii au cântat.
Și de-acolea m'am lăsat
M'am lăsat și m'am culcat
M'am culcat și-am adurmit
Tot cu gândul c'ai venit.
Supăratu-'s supărat,
Că eu când m'am însurat
A fost noapte și-a plouat
N'am cunoscut ce-am luat.
Pe lângă puțin cerut
Am luat lucru pârut.
Lăcomii la oare-ce
Am luat pe nu știu ce.
Nu știu ce și lucru rău
Mi-am legat de capul meu,
Și acum îmi pare rău
De l-ar bate Dumnezeu!...

Din Țarova

culese de **Ioan Franțiu**.

Mîna, bade, boii mei
C'oi mîna și eu pe-ai tîi,
Când o fi vreme frumoasă
Șiți-o fi fînel de coasă
Tu-'i merge de vei cosi
Eu, bade, de-oiu bouări!
Frunză verde de nucută
Am avut și eu drăguță,
Dar' acum de niște luni
M'o urt pentru minciuni;
Dușmanii s'or șocotit
Vorbe rele-or născocit
Și pe noi ne-au despărțit,
Despărțescă-'i Dumnezeu
Pe toți ce ni-au vorbit rău,
Dela pîne dela sare
Dela blidul cu mîncare,
Dela casă dela masă
Dela draga de nevastă!

Nici s'e ne petrecem nu ne mai lasă! Din Măderat ni-se scriu următoarele: „Marți, a treia zi de Crăciun, pe la 2 după amiază, fiind în casa unui țeran de aici, joc pentru tinerime, eată ne trezim cu doi gendarmi și plăieșul satului venind, și ne-au întrebat că dela cine avem slobozenie de-a face joc? Noi am răspuns că dela nime, că doar' pentru atâta treabă, nu se cere slobozenia nimărui! Dar' în 'zadar, ei ne-au împrăștiat cu sila, oprindu-ne de-a mai juca, sub cuvânt că și pentru asta ne trebuie îngăduință dela fibirău!— E hotărât, că gendarmii au făcut-o asta de capul lor, și bine ați face de ați face arătare la același fibirău la care ei vă îndrumă după slobozenie. Poate că li-ar da lor „slobozenie“ de-a primi câte-o pedeapsă pentru bravura lor,— dacă numai cumva nu este acolo o poruncă deosebită opritoare a jocurilor, cum se întâmplă pe alocurea să se dea pe anumită vreme.

*

Bună înțelegere. Din *Lăpușul-unguresc* ni-se scrie, că între Români și Ungurii de-acolo ar fi domnind bună înțelegere, dar' este câte un renegat urf, à la D. Eble, străin ungrisat, care batjocurește la ori-ce privilegiu pe Români, și par'că lucră anume se aște ură în ei față de Unguri. Așa și de curând la petrecerea ce se dase în casa unui Ungur, de ziua numelui, și la care erau și vre-o doi Români (slujbași), numitul a început a vorbi de rău pe Români, încât un Ungur a trebuit să-și iee în apărare față cu renegatul, căci îi era, vezi, lui singur rușine de „patriotismul“ încornurat al renegatului.

*

Judecată repede. Întâmplarea ce urmează s'a petrecut în *California*. California este o țeară din *America* și este vestită prin aurul cel mult care s'a găsit în ea, începând tocmai cu anul 1848, tocmai pe când în țeara noastră a fost revoluția cea mare în contra Ungurilor. Eată ce întâmplare era să povestim deci din țeara aceasta: În California toate se făc repede. La 5 ciasuri dimineața, într'o Marți, a fost jefuit de 3000 de dolari (dolar este un soi de bani din America) un curier postal pe drumul către San Juan Nevada. La opt ciasuri dimineața poliția, fiind încunștințată, a și pus un premiu pe capul făptuitorului. La 12 ciasuri gendarmii au prins pe jefuitori. La 2 ciasuri curtea cu jurați s'a adunat și a osândit pe jefuitori la moarte. La cinci ciasuri acestia au fost spânzurați, ear' la șease au fost îngropați. Astfel în 11 ciasuri gendarmeria și-a făcut datoria, justiția și-a dat verdictul și călăul și-a exercitat meșteșugul. La noi, în Europa, se face în câteva luni, ba une-ori în câțiva ani, ceea ce Americanii fac într'o zi.

*

„Revista Orăștiei“ este titlul unui nou ziar românesc, ce apare dela Anul-Nou în Orăștie. Noua foaie va apare odată pe săptămână (Sâmbăta) și va apăra interesele economice și culturale ale poporului român din comitatul Hunedoarei. Proprietar al noului ziar este institutul tipografic „Minerva“, a cărui direcțiune a hotărât înființarea lui, ear' redactor responsabil e dl Dr. Silviu Moldovan. Abonamentul costă pe an 4 fl., pe 1/2 an 2 fl., ear' pe 1/4 an 1 fl. Abonamentele sunt a se adresa institutului tipografic „Minerva“ în Orăștie (Szászváros).

*

„Lumina“ este numele unei alte foi române ce a început să apară în Giula. „Lumina“ este organ eclesiastic-didactic-social și literar. Apare de două-ori pe lună, în mă-

rime de 8—12—16 pag. 4° și costă pe an 3 fl., pe 1/2 an 1 fl. 50 cr. Redactor responsabil e dl D. Voniga, ear' prim-colaborator dl prof. Dr. Elefterescu. Abonamentele sunt a se adresa redacțiunii în Giula (Gyula), Strada română nr. 2.

Noilor Abonați!

Administrația „Foi Poporului“ roagă pe dnii abonați noi, că dacă unul ori altul n'a primit încă foaia, să nu se neliniștească, căci tuturor se va trimite. Acum e nițică înbulzală până se vine în rânduială cu pregătirea adreselor. Fiecare va primi însă toți numerii dela început.

Administrația
„Foi Poporului“.

APEL!

Dela însărcinării comitetului parochial din *Cisnădie* pimim spre publicare următorul apel, pe care dănsii l-au împărțit în câteva sute de esemplare pe la cunoscuți:

Iubite cetitor și frate! În marea comună *Cisnădie*, locuită mai ales de Sași (vre-o 700 familii), trăim și peste 60 familii de Români aparținători comunei, ear' de toți suntem în toată bună vremea peste 2000 de suflete de Români în această comună, viețuind aici în număr foarte mare Români străini, ca muncitori și servitori, și, durere, nouă, atâtor suflete de Români ne lipsește aceea ce atât de lipsă e creștinului: locașul sfânt, în care el se se închine celui Atotputernic, să-și mulțumească pentru binele ce i-l dă și să-și roage pentru ajutor și povață pe ale vieții cărări, locaș în care să-și cerci și să-și afli mângăiere sufletului în clipele de bucurie ca și în cele de durere!

Comitetul parochial în înțelegere cu poporeni, dorind din inimă înlăturarea acestei mari lipse sufletești, a hotărât zidirea unei biserici române în *Cisnădie*. Avem însă așa de puține mijloace materiale la îndemână, că ne este peste putință ca numai din propriile puteri să o putem edifica. Pentru aceea am rugat oficiile civile și bisericești, să ne dea voe a aduna ajutoare dela binevoitori și evlavioși frați în Christos, pentru întruparea dorinței noastre, și dânduni-se voe, îndrăsnim să ne adresăm și către onorat D-Ta, iubite creștin și frate, ca să binevoști a da ascultare rugămintei noastre acesteia, de a aduna între cunoscuții D-Tale ajutoare evlavioase și binevoitoare, pentru zidirea unei biserici române gr.-or. în *Cisnădie*, și a le trimite la adresa comitetului parochial gr.-or. al *Cisnădiei* (Nagy-Disznod), comit. Sibiiu.

Despre tot ce va incurge se va face dare de seamă publică.

În nădejde că rugămintea noastră ferbinte va afla un viu răsnet în inimile D-Voastre și ale tuturor creștinilor buni, ce vor afla despre arzătoarea noastră lipsă și nu vor întârzia a ne tinde cu creștinească dragoste mână de ajutor,

Semnăm cu frățească și în Christos iubire:

Cisnădie, în Decembrie 1894.

Din însărcinarea Comitetului parochial gr.-or. al comunei *Cisnădie*

adunătorii:

Savu Drăgoiu, Ioan Bărce, Nicolae Moise.

R Î S.

Un tinăr care vrea să se însoare, zice mijlocitorului seu trimis să-i cduțe o fată:

Așa, cum îți spun, să-mi cduți o fată frumoasă, tină, bogată și deșteaptă.

Pețitorul: Mă iartă! cu asta eu însor patru tineri în ziua de azi.

*

Un om ce zăcuse vre-o câteva zile greu, dar' s'a însănătoșat, mulțumește doctorului seu pentru ajutorul dat zicând:

— Doctore, și-'s dator vieța!

— Nu, zici prea mult dle. îmi datorești numai o sută de florini!

POSTA REDACȚIEI.

D-sale Ioan Burca, inv. în Nădișul-român. Cum se nu. Tocmai 'ți-am fi mulțumitori pentru trimiterea de știri de pe la D-voastră, de acelea, firește, cari sunt de ceva interes pentru publicul mare.

Economilor George Iancu și Achim Cristea în Balomir. Ați făcut un lucru frumos că le-ați trimis, dar' nu se pot și publica.

D-sale Ioan Borgovan și soții în Teme (Tehat) Același răspuns.

D-sale Toracanu. Cerați să-și împăcați, dar' nu să-și învrăjbiți și mai rău. N'am publicat partea rea a scrisorii, în bună-credință, că oameni cumînți, se vor împăca dănsii și vom pute ca mână auzi de bine

D-lui I. Georgean în X. Am întrebat, dar' n'am putut afla, că unde s'ar găsi un pictor cum D-ta dorești. Cât despre carte, nu crede nici D-ta, că sunt de minuni făcători. Cum am pute și noi de aici, că manuscrisul de pe masa D-tale, de pe ce carte e copiat, când D-ta șingur nu știi! Asta numai D-zeu ar pute-o și

D-sale A. Z. în Cunța. Cu părere de rău, dar' nu se poate. E prea neisbutită.

D-lui I. Roșu în Sânmiclăuș. Lucrarea e foarte bună, și de n'ar fi așa de genantă pentru tineret și pentru cetitoarele noastre june, am publica-o. Trimite-o la vre-o foaie umoristică și cred că-i dă loc.

D-sale Al. V. în Șeulia-de-Câmpie. Ni-ai trimis poezii prea slăbuțe. N'am avut ce alege de ele.

D-sale P. S. în Cuvin. Trimite-ne de cele-ce le auzi în popor, și dacă's frumoase le tipărim. Asta făcută de D-ta, nu se poate.

D-lui Ion Ighian în Ofenbaia. Fii bun trimite întrebare după cartea dorită »Librăriei Frații Șaraga« în Iași (România) și ei doar' îți vor și spune și trimite una. Noi aici n'am aflat și nu știm unde ai pute-o găsi.

D-lui Romănuț Bortos în Jenopolea. Mulțumim de poezia ce ai făcut-o »Foi Poporului« de Anul-Nou. Dar' chiar fiind prea cuprinzătoare de laude la adresa noastră, nu o vom publica. O păstrăm însă ca pe o plăcută suvenir, pentru care îți mulțumim.

D-sale Dumitru Dragosin, econom în Veseud. Colindele, fiindu-le acum vremea trecută, nu le mai putem publica, dar' le-om păstra pe altă-dată. Mulțumim de altfel, pentru ele.

D-sale Grigoriu Bozac în Velcheriu. Pare numai o frântură din vre-o poezie mai lungă și mai frumoasă, de aceea n'are tocmai înțeles așa cum e.

D-sale P. B. în Bistrița. Nu se poate.

D-sale M. 74 în C. Mănăstur. Trimite o corespondență »Institutului Tipografic« în Sibiiu, și spune-i ce cărți bisericești să-ți trimită, și el 'ți-le trimite și le plătești când le scoți dela postă. Și cu ce litere să fie, cirile ori de aceste latine? Dela Blaj ori Sibiiu?

D-sale G. Aron în Feneș. Ne scrii așa de puțin, că nu putem înțelege ce și cum. Spune cui anume s'a făcut neplăcerea de a fi silit să-și trimită copiii în sat străin, la d-voastră în școală ne mai încâpând de copii și de familia popii? Ne pare de necrezut. Dar' de-i drept și ne dai date, publicăm pe răspunderea D-tale.

D-sale S. B. în Vadhid. În numărul viitor.

D-sale Elisata Mandea în Porumbaru-inferior. Am primit-o. O cetim îndată-ce avem răgaz, și îți vom răspunde.

Pentru redacție și editură răspunzător: Ioan Clontea.

Proprietar: T. Liviu Albin.

LOTERIE.

Tragerea din 12 Ianuarie n.

Timișoara: 29 43 55 87 13

Viena: 75 4 18 85 76

Tragerea din 16 Ianuarie n.

Brünn: 84 25 48 86 43

Publicațiune.

Primăria comunei Avrig aduce la cunoștință, că în 22 Ianuarie v. 1895 (3 Februarie st. n.) se va da în arândă pe calea licitațiunii publice *pașunatul din munții Avrigului, a. c.*, și anume: **Surul, Avrigel și Clăbuceț.** [149] 2-3

Licitațiunea se va ține în cancelaria comunală, unde stau puse și condițiunile mai deaproape spre vedere publică.

Avrig, 8 Ianuarie st. n. 1895.

Primăria comunală:

Ioan Răduțiu,
primar:Ioan David,
notar.

La „**Institutul Tipografic**“ în Sibiu se află de vânzare:

Portretul domnului

Dr. IOAN RAȚIU.

Cu 50 cr.

Portretul domnului

Dr. V. LUCA CIU.

În mărime de 38×28 cm.

Cu 50 cr.

TABLOUL

Deputațiunii române la Viena.

Cu 2 fl.

TABLOUL

„CONFERENȚEI NAȚIONALE“.

În mărime 33×50 cm.

Cu prețul de fl. **1.60**, ear' cu trimiterea prin postă fl. **1.70**.

Tabloul condamnaților

în

PROCESUL MEMORANDULUI.

Cu 3 fl.

Tabloul apărătorilor.

Cu 3 fl.

TABLOUL

BIUROULUI DE PRESĂ.

Cu 3 fl.

Cea dintâiu și cea mai veche negustorie specială
fundată la 1865.

Negustorie de mașini de cusut și velocipede

Ludovic Etter,str. Urezului nr. 9. **SIBIU** str. Urezului nr. 9.

recomandă depositul seu totdeauna bogat asortat în mașini de cusut de speciile cele mai probate și bisicle din fabricele cele mai renumite din țeară și străinătate, între care ca specialitate reprezentanța unică a fabricelor.

Seidel & Neumann
in Dresda.G. M. Pfaff
in Kaiserslautern.

mașini de cusut și bisicle de ori-ce fabricat, dacă nu s'ar afla în deposit, se procură prompt și cu prețurile fabricii (mai ieftin decât procurându-se de-adreptul).

Toate părțile constitutive și apartinențele.

Atelier de reparaturi.

[2916] 6-6

Garanță pe mai mulți ani se înțelege de sine.**Prețuri curente gratis.**

Telegraf pentru casă și locuință, conducte, telefoane etc. și montare conștiențioasă a acelor.

2 medalii de aur
și
13 de argint.9 diplome
de onoare și
aprețiere.

IX.

Praful Korneuburg

[482] 40-45

al lui KWIZDA pentru nutirea vitelor

cai, vite cornute și oi.

Prețul unei cutii 70 cr., 1/2 cutie 35 cr.

De **40 de ani** folosit în cele mai multe grajduri, la lipsa de apetit, mistuirea rea, la ameliorarea laptelui și la **augmentarea cantității laptelui la vaci.**

Să se observe bine
marca și să se
ceară expres:
Praful Korneuburg
al lui Kwizda
pentru nutirea
vitelor.

Depositul principal:

Franz Joh. Kwizda,
liferant ces. și reg. austro-ungar
și reg. român.

Farmacia cercuală
Korneuburg I. Viena.

Veritabil se poate
căpeta în toate
farmaciile
și drogueriile din
Austro-Ungaria.

Hârtie de scrisori

cu inscripția

„Totul pentru Națiune!“

lozincă sublimă a Fetei Române
efectuează **Librăria „Institutului
Tipografic“** în ori-ce mărime de
hârtie, cu diferite arabescuri, în cutii
sau fără cutii.

INSTITUT TIPOGRAFIC în SIBIU.

A doua edițiune

din

ȚINEREA VITELOR

de

Eugen Brote,

president al „Reuniunii române de agricultură din
comitatul Sibiu“.

Prețul unui exemplar 12 cr. v. a.

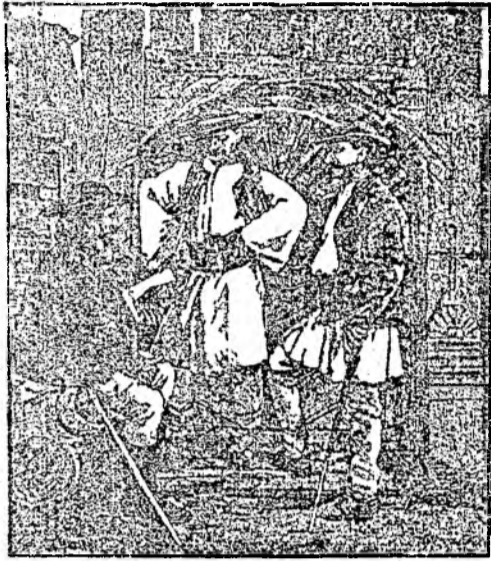
Institut Tipografic T. L. Albini în Sibiu.

A eșit de sub tipar:

Călinarul Poporului

pe anul comun

1895.

Cuprinsul: Călinarul astronomic și bisericesc, cu povește economice pe fiecare lună. — Cronologie pe anul 1895. — Genealogia domnitorilor europeni. — Posta. — Corespondența telegrafică. — Raportul între măsurile nouă și vechi. — Scara timbrelor. Autoritățile bisericesti române din Ungaria și Transilvania. — Văduvele, de Delavrancea. — Moțul și Domnul, de Ioan Vesa, învețător. — *Economic*: Ceva despre stăpîirea omidelor; Sirop de smeură și de cireșe. — *Poesii*: Cu flori cu ramuri verzi, (Dedicație martirilor noștri) de P. Dulfu; Lupta vieții, de G. Coșbuc. — *Partea hazlie*: Oala cu lapte; Anecdote; Răspuns încurcat; Ghicitori. — Tîrgurile din Ardeal, Ungaria, Bucovina și România. — Insetate.

Numai 20 cr. exemplarul.
Cu trimiterea pe postă 23 cr.

Foaie ilustrată pentru familie

„VATRA”

sub direcțiunea

dlor I. Slavici, I. L. Caragiale și G. Coșbuc.

Această revistă ilustrată este dirigeată de unii dintre cei mai apreciați scriitori români, cu menirea de a oferi onor. public cetitor român, cele mai bune scrieri ale celor mai talentați scriitori români din toate părțile locuite de Români.

Trebuia în sfîrșit o foaie, care să ocupe un loc de cinste pe masa fiecărei familii românești.

Nu va fi cruțată nici o jertfă pentru ajungerea acestui scop; grija de căpetenie fiind a nu lăsa să se strecoare în această revistă nimic nepotrivit cu tradițiile neamului nostru și cu moravurile familiei.

Cele mai bune romane, povestiri, poezii etc. originale și alese, vor ocupa primul loc și numai întâmplător în al 2-lea rînd traducțiuni. Toate însă în cea mai curată, mai aleasă și mai frumoasă românească.

Artele, știința, recenziunile teatrale și musicale, noutățile literare, evenimentele însemnate, partea varlată și humoristică, toate își vor avea coloanele speciale rezervate în această foaie, cu competență și cu onestitate redactate.

Nici viața casnică nu va fi neglijată: Sfaturi bune din punctul de vedere al educațiunii, igienii, îmbrăcămîntei, a traiului economic, felurite îndrumări folositoare economiei casei, vor fi tratate cu multă grijă.

Ilustrațiunile vor fi alese pe cât e cu putință din istoria neamului nostru, copii după tablourile artiștilor noștri și a celor străini, vederi felurite din țeara noastră și de pretutindenea unde locuiesc Români.

În aceste condițiuni se va prezenta onoratului public român, foaia ilustrată pentru familie

„VATRA”,

a un mărgăritor al literaturii noastre naționale, și va apăre de 2-ori pe lună. — adică 24 fascicule pe an de câte 4 coale 4° mare, tipărită cu îngrijire pe hîrtie velină

Prețul abonamentului pe un an este:

Pentru Austro-Ungaria: coroane 24. Pentru țerile Uniunii-Latine: fr. 24.

Vînzarea cu numărul: coroane 1.10 (Austro-Ungaria), franci 1.10 (țerile Uniunii-Latine).

Subsemnatul vă roagă să primiți cu simpatie apariția acestei publicațiuni românești, și să-i asigurați continuitatea prin binevoitorul d-voastre sprijin, abonându-vă la ea.

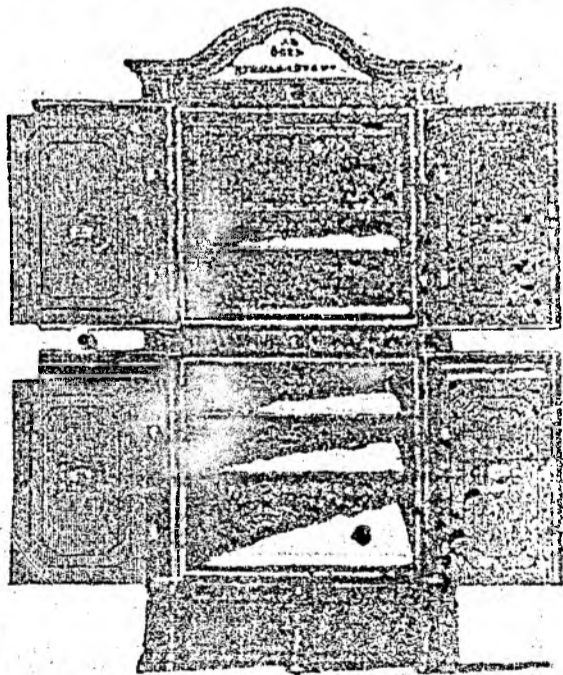
Abonamente se primesc și în librăria „Institutului Tipografic” Sibiu, Strada Măcelarilor Nr 21.

Cu deosebită stimă:

C. SFIETEA,

librar-editor. — BUCUREȘTI.

[476] 19-30

Fabricat în țeară!

Ces. și reg. privil.

Prima fabrică de casse ardelenescă.

Existând de 12 ani, premiată cu mai multe distincțiuni a lui

A. Géza Öszy,

Quergasse Nr. 39,

SIBIU,

Hechtgasse Nr. 40.

recomandă

Cassele și cassettele sale de fier pentru păstrat bani, cărți și documente

sigure contra focului și spargerii

de construcție proprie a ei și putend fi deschise numai de cumpărătorul însuși. Diferite forme și mărimi, cu prețuri mai ieftine, decât asemenea produse din alte fabrici.

CASSELE

[387] 21-

sunt expuse vederii cercetătorilor în localul fabricii.

Prețuri curente ilustrate se trimit la cerere gratis și franco.

ECONOMUL

Vitele sau animalele de casă.

Scoatem următorul capitol despre vitele sau animalele domestice (de casă) din cartea intitulată „Manual de agricultură“, lucrată de dl P. S. Aurelian, unul dintre cei mai pricepuți bărbați români în ale economiei, fost și ministru de agricultură. Eată ce zice dñsul în privința asta, la pagina 85 a cărții sale. (Noi înlocuim totodată cuvintele mai înalte cu cuvinte populare.)

Animalele de casă sau vitele, după-cum le zic cultivătorii noștri, sînt temelie agriculturii (cultivării, lucrării pământului), ajutoare de care nu se poate lipsi omul. Ele nu numai că ne ajută să lucrăm pământul, dar' ne și hrănesc și ne îmbracă: vaca, oaia și capra ne dau lapte; oile ne dau și lână; calul, boul, bivoul și asinul lucrează pământul, cară bucatele și ne duc dela un loc la altul. Afară de aceasta carnea de vacă, de oaie, de vițel, este hrana cea mai întăritoare pentru om. Păsările ne dau ouă și carne; albinele miere; gândacul de mătășă ne dă mătășă; cănele, în sfîrșit, păzește oameni și vite de făcătorii de rele și de fiarale sîlbatiche.

Se numesc *vite mari*: calul, boul și vaca, catărul și asinul; ear' *vite mărunte*: oaia, capra și rimătorul (porcul).

Vite de muncă sînt acelea care se întrebuintează la lucrarea pământului și la cărat.

Se numește *cireadă* un număr mai mare de vite, care pasc la un loc. Se chiamă *turmă* sau *cărd* o sumă de oi. Se numește *ciopor* o parte de oi rupte dintr'o turmă.

Se chiamă *erghelie* un număr de iepe care se țin pentru prăsilă și care se cresc pentru vînzare; ear' *tamaslăcuri* se numește o sumă de boi și vaci care se țin de prăsilă.

Ori-ce neam de vite ar voi cineva săle țină, trebuie să le aleagă potrivit cu locul, cu trebuințele ce are, și cu tîrgul.

Vitele de soi bun nu se pot ține în locurile sărace, unde nu se află hrană destulă; oile, caii, vacile, nu pot trăi în locuri mlăștinoase, bune numai pentru porci.

Vitele crescute la munte se deprind anevoie la cîmp, asemenea și vitele de cîmp, fiind mai grele, nu se pot duce la munte.

Printr'o bună îngrijire se păstrează soiurile de vite bune și se îndreptează cele care și-au pierdut însușirile lor. De aceea cultivătorul trebuie să îngrijască de-aproape vitele. Mai întăiu de toate grajdurile unde se țin vitele, trebuie să aibă mărime potrivită cu numărul vitelor, pentru-ca acestea să nu fie înghesuite;

să fie ținute cât se poate de curat și adăpostite de ger, de vînt și de căldură.

Vitele mai trebuiesc țesălate și periate în toate zilele și frecate cu un șomoiag de paie, mai cu seamă când sînt asudate sau ploate.

Pe cât este cu putință să nu se lase vitele în frig sau la căldură mare, nici să li-se dea apă când sînt obosite.

Mîncarea ca și beutura să li-se dea la timp, căutându-se să fie bună și de ajuns.

Vitele de prăsilă să fie alese dintre cele mai bune, blînde și cu însușirile ce dorim să aibă prăsilă.

Vitele borțoase (de-a făta), trebuiesc îngrijite mai deaproape, hrănite bine și căutate cu blîndețe. După-ce fată, acelea care se află acasă se acopăr cu o cergă sau cu o pătură, și li-se dă să bea într'o zi și o noapte numai apă albită cu făină. După aceea li-se sporește mîncarea treptat.

Vitele de muncă nu se țin înjugate sau înhămate mai mult de o jumătate zi. Vara când este prea cald se lasă vitele să se odihnească; eară iarna după-ce se dejugă sau se deshamă, se învîlesc cu pături ca să nu răcească.

Muștele supără foarte mult vitele în timpul verii. Unii cultivători au obicei să le frece cu o cărpă muiată în zamă de pelin sau în zamă de foi ferte de mac sau de cicoare; se zice că muștele nu se mai pun pe vitele frecate cu asemenea zămuri.

Omul trebuie să se poarte cu blîndețe cătră vite, ear' nu să le lovească cu ciomagul, să le înjure cu vreme și fără vreme. Acei cari dau în vite fără milă sînt oameni răi și în alte țeri sînt pedepsiți. Vitele simt când le iei cu binele și le vorbești cu blîndețe și se deprind a-și iubi stăpînul. A bate vitele cu dușmănie este ca cum a-i bate pe acela care-ți face bine.

Vitele se hrănesc sau la iarbă sau în grajduri. Pășunea este bună pentru vitele tinere și pentru cele de muncă. Ca să aibă însă bălegar pentru a îngrășa pământul, cultivătorul trebuie să hrănească vitele și la grajd. Afară de aceasta când sînt locurile înguste și nu se poate lăsa loc de păscut, trebuie ca animalele să fie ținute în grajduri.

Vara, când este căldură mare, se duc vitele la păscut dimineața și spre seară; ear' preste ziuă se duc la un loc unde pot să se umbrească. De aceea este de trebuință să se sădească câți-va copaci pe pășuni sau să se facă un umbrar. Toamna tîrziu, când ploauă mult și ploaia este rece, se dă vitelor care pasc câte puțin nutreț uscat.

Vitelor nu le merge bine în tot felul de pășuni; astfel oilor le pîrște în locurile uscate; ducându-le să pască

în locurile umede ori smărcoase, dă călbeza peste dinsele și per. Tot pentru același cuvînt nu se scot vitele să pască pînă ce nu se ia roaua de pe iarbă.

Nu este bine ca deodată să se pună vitele pe maldăr sau să se ducă la iarbă. Cîteva zile pînă-ce se deprind, se dă vitelor nutreț amestecat, adecă fîn și maldăr.

Sarea este neapărată pentru sănătatea vitelor. De aceea se pune în grajd sau în curte un drob de sare ca să lingă vitele. În lipsă de drob se face un fel de salamură și se udă nutrețul cu dñsa. Sarea este mai trebuincioasă pe timp umed și când nutrețul nu este tocmai bun. Este cunoscut că nutrețurile sărate hrănesc mai bine vitele decît cele nesărate.

În timpul iernii vitele se nutresc cu fîn, cu grăunțe, cu paie și cu rădăcini tocate.

Ovėsul și orzul sînt cele mai bune grăunțe pentru cai.

Uruicala de porumb (cucuruz pisat) se dă boilor și vacilor.

Fînul de livezi este nutrețul cel mai bun pentru toate vitele. Fînul de visdeiu, de spacetă (rovină) se dă cailor și oilor. Trifoiul, nutrețul de porumb, mazăricea, se dă boilor și vacilor.

Rădăcinele, precum sînt sfecla, cartoful, morcovul, napii, se dau tocate și amestecate cu pleavă sau cu paie.

Paiele, și cu deosebire cele de ovės și de orz se dau iarna la vite, mai cu seamă când este ger.

Când este lipsă de fîn se fac frunzari, adecă se taie ramuri de copaci pe la Sfînta Maria mică, se usucă și se fac clăi pentru iarnă.

Ori-care ar fi nutrețul, trebuie ca vitele să fie hrănite bine, fără să se facă risipă. Cu cât vitele muncesc, cu atît trebuiesc mai bine nutrite.

Apa de rîu și de fântână este cea mai bună pentru adăpat vitele; după aceasta vine apa de lacuri și de iazuri. Apa strînsă prin șanțuri, prin rovine, prin băltoace este vătămătoare mai cu seamă vara.

Când sînt vitele la păscut se lasă să bea după voea lor. Cele care se află la grajd se adapă vara cel puțin de două ori pe zi, dimineața și seara, după-ce li-s'a dat să mănânce. Iarna se adapă vitele numai odată pe zi, la ameazi.

Cătățimea de nutreț ce se dă pe fiecare zi vitelor atîrnă de soiul și de vîrsta lor. Cu cât sînt vitele mai mari și mai grele, cu atît li-se dă mîncare mai multă.

După cercetările făcute de oameni cu știință și practică în creșterea vitelor, trebuie să se dea pentru fiecare 100 de chilograme, greutatea unui cal, a unui bou de muncă și a unei vaci, 3 oca de fîn, și pentru fiecare sută de chilo a unei vite

puse la îngrășat și a unei oi 5 chilo de fân. Așa-dară dacă un bou trage 300 chilo i-se dă nouă chilo de fân pe fiecare zi.

Vitele mici mănâncă mai mult decât cele mari, și aceasta fiindcă cresc.

Vițelul și mânzul mănâncă potrivit cu greutatea lor, mai mult decât vaca sau iapa.

Tăciunele de grâu.

Despre tăciunele din grâu s'a scris și vorbit mai mult, dar' tot nu prea mult, ca să nu revenim încă asupra lui, atrăgând de nou și de nou luarea aminte a economilor noștri asupra acestei molipsitoare boale a grâului, care ne cuprinde holde întregi une-ori, nimicindu-ne roada tuturor ostenelelor, căci nici pâne bună nu putem mânca, nici din sēmēnța molipsită nu mai putem sēmēna, de vrem să nu ne rēsără holde indoit și întreit de tăciunoase. Dăm îndrumările de pe acum, ca în primăvară, când oamenii se vor apuca de sēmēnat, să le știe cu atât mai bine.

Tăciunele este o boală ce-și are temelia într'un fel de ciupercă ce se dezvoltă pe grâu, înlocuind făina prin un praf negru, rău mirositor. Praful acesta negru, care se lipește în timpul treierării de perșorii tuturor boabelor sănătoase de grâu, nu este altceva de cât însăși sēmēnța de tăciune. În chipul acesta fiecare bob de grâu având sēmēnța de tăciune pe el, este prea cu puțință că și recolta viitoare să fie tot tăciunoasă, dacă vremea va fi priincioasă pentru dezvoltarea tăciunelui și dacă nu luăm măsuri ca să nimicim acest praf de pe grâul de sēmēnat înainte de sēmēnare. Omorirea sēmēnței de tăciune lipită de boabele de grâu se face prin *sulfatarea* (spălarea cu „sulfat“, peatră vĕnĕtă) a grâului de sēmēnță, lucru ce se face în chipul următor:

În o sută litri de apă se se topează o jumătate de chilogram sulfat de cupru (peatră vĕnĕtă) care apoi ajunge pentru a spĕla 275 litri de grâu, precum urmează: În putina sau hărdăul cu apă, în care e topită peatră vĕnĕtă, se toarnă 275 litri de grâu de sēmēnță se amestecă bine cu un bĕț; boabele ușoare și cele de tăciune care plutesc deasupra apei, se curĕță, ferindu-se de a le da la găini sau animale, fiind otrăvitoare. Grâul se lasă astfel să se moaie în puțină 12 până la 16 ciasuri, amestecând din timp în timp cu bĕțul. După 12 până la cel mult 16 ciasuri se scoate grâul, se pune în coșuri să se scurgă, să se toarnă pe o podeală sau arie curată, se întinde dându-se la lopată până se svĕntă, și pe urmă se seamĕnă.

Acest chip de a curăți sēmēnța este foarte bun, însă nu se poate urma decât pentru cătățimi mici de sēmēnță, așadar' pentru mai toți țeranii noștri.

Pentru cătățimi mari de grâu, se va urma în următoarele trei chipuri:

1. Grâul se se pună în coșuri dese de răchită, să se cufunde cu coș cu tot în apă cu peatră vĕnĕtă pregătită în chipul arĕtat mai sus; să se amestece grâul în coș cu un bĕț în timp de 2—3 minute ca să se moaie bine; să se curețe boabele ușoare; să se scoată coșul cu grâu; să se lase puțin să se scurgă și în urmă să se toarne grâul muiat grămadă pe o podeală sau arie curată; se lasă acĭ în grămadă timp de 1—2 oare, pe urmă se întinde în strat mai subțire dându-se la lopată, spre a se svĕnta și ca să nu se încălzească (încingă), pe urmă se seamĕnă.

2. Grâul de sēmēnță se poate pune să se moaie dea-dreptul într'un hărdău cu topitură de peatră vĕnĕtă, rămânând totdeauna apa deasupra ca să se acopere, se amestecă cu un bĕț 2—3 minute; se culeg boabele ce plutesc; se toarnă grâul din hărdău cu apă cu tot în coș de răchită, așezat deasupra unei putini spre a se scurge apa; pe urmă se toarnă în grămadă pe arie și se dă la lopată spre a se svĕnta, cum am spus mai sus.

3. În loc de a se muia grâul în modul arĕtat mai sus sub nr. 1 și 2, se poate muia cu stropitoarea. În una sau două stropitori, ca cele-ce se întrebuințează pentru udat în grădini, se pune topitura de peatră vĕnĕtă; grâul așezat pe o arie curată, se dă de unul sau de doi oameni, cu lopata, începând a-l forma grămadă. Pe când lucrează cei cu lopețile, oamenii cu stropitorile udă bine grâul cu apă, în care e topită peatră vĕnĕtă, ca să se moaie tot grâul.

După-ce s'a făcut o grămadă de 3—5 chilo udată astfel, această grămadă se mută din loc tot cu lopata și pe când se aruncă grâul cu lopata se stropește de nou. Această dare la lopată și stropire se mai repețește încă odată, dacă este trebuință, până-ce tot grâul este bine udat, pe urmă se lasă grămadă 1—2 oare, se întinde dându-se la lopată spre a se svĕnta și pe urmă se seamĕnă.

Ca regulă de ținut la fiecare din aceste feluri de curățire, ce agricultorul își poate alege după voință, este ca să se pregătească numai atĭta grâu astăzi după ameazi, cât trebuie pentru a sēmēna mâne. Din grâul astfel curățit să se asemene cu 10—20 litri mai mult la jugĕr.

Dacă din întĕmplare nu se poate sãmăna mâne grâul sulfatat astăzi după ameazi, atunci este neapĕrat de lipsă să se așeze grâul în strat foarte subțire, să se mestece mereu cu lopata, ca să nu se încingă și să nu încolțească, ci să se usuce.

Să nu se sulfateze mai mult grâu decât trebuie pentru sēmēnță, fiindcă grâul sulfatat, ce ar prisosi, nu se poate folosi la nimic, fiind otrăvitor.

Aria sau podeala pe care se pune grâul sulfatat, să fie curată, să nu aibă praf de tăciune, și de aceea este mai bine dacă se udă și ea cu apă cu peatră vĕnĕtă.

Grâul sulfatat în felul acesta este ferit de tăciune, dacă se seamĕnă în pământ curat, care n'are el cumva sēmēnță de tăciune în sine cum este ogorul sterp sau cucuruziștile, pe câtă vreme sēmēnat în ogor făcut tot pe o mirișce de grâu, se poate întĕmpla să esĕ ear' tăciunos.

În ce privește cătățimea de peatră vĕnĕtă, fiecare agricultor să aibă în vedere că pentru un hectolitr de grâu trebuie 180 grame peatră vĕnĕtă; așa că pentru 10 hectolitri grâu trebuie 1 chilogram și 800 grame, pentru 100 hectolitri trebuie 18 kilograme, pentru 1000 hectolitri 180 kilograme etc.*

Acestea sânt îndrumările ce se dau din partea învĕțărilor privitor la felul cum e a se curăți de tăciune sēmēnța pe care avem de gând să o sēmănam. Dar' apoi ce se facem cu grâul care îl avem în hambar și e tĕciunos, ca să îl curățim și să facem o pâne bună din el?

Știm că economii vĕnd bucuros cu preț scăzut grâul tăciunos, care și așa nu-i bun de prăsilă și din care se trezesc cu pâne sarbĕdă și cafenie sau neagră chiar. Chiar și prin spĕlarea obișnuită în 5—6 ape, grăunțele nu se limpezesc îndeplin și astfel pânea rămăne încâtva molipsită. Uscarea însăși e anevoioasă și împreunată cu însemnate neajunsuri, mai ales în timp de iarnă sau în dricul umezelii.

După sfatul preotului săsesc G. D. Mokesch, cel mai practic mijloc de a înlătura tăciunele ar fi ținerea grâului în amestec cu cenușă.

Spre acest scop, se toarnă o măsură (= 20 litri) de grâu într'un ciubĕr sau alt vas mare și se amestecă bine cu jumătate atĭta cenușe cernută cu sita. Urmează a doua măsură, care și ea se amestecă, apoi a treia și c. l., până-ce am isprăvit cătățimea dorită. În starea aceasta se lasă grâul vre-o 10—30 de zile, când apoi se cerne sau și mai bine se trece prin ciurul de vĕnturat și se duce la moară.

Supus fiind acestei operații ieftine și îndemnătoare, grâul tăciunos se limpezește mai bine și dă pâne mai albă decât în urma spălărilor cu apă.

Acei, pe care-i privește, n'au decât să facă o cercare cu 1—2 măsuri și se vor încredința că așa este.

Pădurile și vremea.

Un pădurar învĕțat, cu numele Dr. Dunkelmann, într'o adunare pe care el a conchemat-o, a citit o lucrare a sa vorbind despre ce fel de înriurire au pădurile asupra mersului vremii. El a zis între altele următoarele: „Înriurirea pădurii asupra vremii zace cu deosebire într'aceea,

că ea stăpînea aerul. Ea stăpînea răcoala prea mare, deoarece din pădure vine peste noapte aer mai cald la șesuri, fiindcă ea ține căldură mai multă în pământul ei cel humos și seara nu o dă așa curînd aerului. Astfel scutește ea plantațiile din apropiere (pometurile, viile ș. a.) Ea stăpînea tot așa și căldura prea mare, deoarece ea în zilele călduroase trimite la șesuri aer de pădure răcoritor, căci pământul ei, cel jilav și mulțimea de frunze trimite din ele mulți aburi de apă, care stăpînea căldura. Mai încolo ea trage multă roaună și neguri și răsuflă eară apă multă. Dealurile și piscurile acoperite de păduri scutesc ca un zid contra furtunelor, vijeliilor, mai scutesc ținutul și contra primejdioaselor vânturi reci ce vin de la Miază-Noapte. La ruperile de nor întemplate pe munți și dealuri pădurea opăcește apa, ca să nu curgă cu o așa mare repejune în jos la țeară, o face de sapă groape în pământ bun, care guoeste pe unde ajunge. Furtunile și căderile de grindină (peatră) de regulă asupra pădurii își descarcă întâia lor turbare și astfel devin mai puțin păgubitoare pentru sate și câmpuri. Din această pricină trebuie cruțate pădurile, ear' unde nu sînt, trebuie plantate, sădite, și înmulțite.

Contra locuințelor umedoase.

Locuințele tocmai prea uscate nu priesc sănătății, deoarece plumănilor au trebuință de aer încălzit jilăvit. Deci să nu ne mirăm de oamenii pricepători, care recomandă, pe seama locuințelor bănuite de uscăciune, ținerea de flori lungă ferestri sau a unui vas lătăreț cu apă aproape de cuptor (sobă).

Se știe earăși, că locuințelor umedoase dătoresc oamenii fel și fel de boale, adese primejdioase. O altă scădere este, că hainele, încălțămîntea, icoanele, cărțile și c. l. se pătează și trec în mucezure.

În scopul svîntării, zidarii aplică ciment și alte câteva mijloace, uneori foarte costisitoare. Ceea-ce înșine putem face și de geaba, este să premenim aerul cât mai des, firește pe timp uscat și mai ales pe vînt cald, vara și iarna. Aproape de zidul, unde s'ar fi grămădind umezeala, n'avem decît să așezăm tipsii sau blide cu sare sau var ars proaspăt, care în doapă multă umezeală și mijloacesc astfel svîntarea locuinței. Când și când sarea sau varul se pun undeva la căldură și apoi se întrebunțează din nou.

Prinderea găinilor străine.

Păgubitor și supărăcios lucru este să vezi, cum găinile vecinilor dau mereu năvală asupra grădinii, prăbușind sămînturile și sfîrticînd legumile și florile în dragă voce. Curînd după ce le-ai fugărit, ele se reintorc și strică din nou. În scopul

despăgubirii îndreptățite, mai că nu rămîne decît prinderea găinilor drept zălog. Spre a înlesni zălogirea altcum foarte anevoioasă, cutare econom eată ce a făcut: a presărat în grădina boane (boabe) de cucuruz muiate în spirt, așteptînd după aceea în liniște năvala găinilor străine. Și în adevăr, pînă a nu fi isprăvit cucuruzul spirtos, găinile se rostogoliră cu picioarele în sus, așa că au putut fi strînse în tignă. Vecinul, lucru de prevăzut, nevoit a fost să încuviințeze despăgubirea cuvenită în schimbul zălogelor ameițe de spirt.

Păstrarea șuncilor.

Știut este, șuncile sau alte cărnuri afumate se învîrtoașe dela o vreme și uneori se strică, în parte sau cu totul. Ca mijloc aievea practic se recomandă pachetarea în hîrtie de pergament, care a fost stat 1 oară în oțet ferbinte. Șuncile astfel împachetate se vor păstra într'o lădiță printre multă cenușe, care se tescește bine cu mîinile. Lădița trebuie ținută închisă, la un loc aeris și rece.

Vrednică de amintit este purcederea, după care șuncile svîntate se ung de 2—3 ori cu cirueală de lut, care se învîrtoașe treptat și formează un fel de înveliș grosior, prin care gîngăniile și mucegaiul n'au cum resbate. Ungerea se repețește, de cumva s'ar ivi crepături. Șuncile îmboljite cu lut se țin cu anii în stare fragedă și foarte mustoasă.

Tot asemenea se poate urma când avem de-a face cu alte cărnuri afumate sau și cu slănină (cli-ă, lard).

Vidra (lat. Lutra vulgaris).

Este un animal nu tocmai răspîndit. Ea are cap lătăreț, urechi scurte și coadă groasă, la vîrf ascuțită. Blana este mătăsoasă și foarte căutată, de culoare mult-putin cafenie. Trupul măsură în lungime aproape 1 m.

Vidra fată 2—3 pui în luna lui Iulie.

Ea se nutrește mai numai cu pești: Culcușul ei se află deci în vecinătatea apelor, aproape de lacuri, bălți și riuri. Ea își clădește vizuina așa ca intrarea să fie mai joasă decît fața apei. La înțat se pricepe de minune. Ea vînează pești în timpul nopții, pribegind uneori în mari depărtări. Vidra îndoapă carne proaspătă de crapi, știuci, țipari și c. l., pescuind cu o dibăcie neasemuită.

Prinderea vidrei în cursă este foarte anevoioasă.

Scuturi contra arderii.

Muindu-și cineva degetul în „eter“, poate apoi să-l afunde în apă ferbinte și chiar în plumb topit, fără să se ardă cătuși mai puțin.

Aceeași se întemplantă muind degetul în „vitriol“ amestecat cu „sare de amoniac“. Se găsesc astăzi oameni, cari se joacă cu drugi de fer înroșit sau care beau oleu ferbînd în clocote. Șapoi cine n'a văzut pe la țîrguri (bilciuri) comedianți îndopînd jeratec și frecîndu-și trupul cu fer înroșit! Deslegarea ghîciturii e: ungera cu materiile numite!

Potrivirea dopurilor la buți.

Chiar și dopuri (cepuri, predufuri, masele) de stejar, care par a se potrivi întocmai, îngăduie uneori scurgerea atît de păgubitoare. Decît să le înfășurăm în sdrenț, foi de cucuruz și c. l., mai bine isbutim așa, că ferbem dopurile vre-o 10—15 minute în „parafină“. În ajunul ferberii, dopurile trebuie puse la căldură spre a se usca îndeplin; altcum „parafina“ nu resbate cum s'ar cuveni.

Carămizi de sticlă.

Un Fracez cu numele Falcenier (cet. Falsenie) a isbutit să plămueiască din sticlă un fel de cărămizi găunoase și ușoare, dar' foarte trainice. O însușire prețioasă este, că țin cald și îngăduie clădirea de pereți străvezii, d. p. pe seama florărilor, boltelor (prăvăliilor) și așa m. d.

Curățirea blănărilor.

Căciulile, gulerile, cojoacele, și alte lucruri blănite, se murdăresc dela un timp mai ales prin venirea în atingere cu sudoarea și alte materii grase. Cel mai practic mijloc este presărarea cu țărițe bine încălzite, care se freacă voinicește și apoi se înlătură cu murdăria sbcută cu tot, prin scuturare și baterea cu bastonul.

Urmînd astfel, chiar și blănăriile mai gingașe și albe se limpezesc frumos.

Vindecarea tusei măgărești.

Cetim într'o foaie străină următoarele: „Două sau trei bucățele de zahăr alb, muiate în oțet de vin, vindecă tusa (tusea) măgărească numai decît. Scriitorul acestor rînduri dătoarește mijlocului amintit scăparea fiului seu. Cercasem zile întregi cu oleu și zahăr, care însă n'au folosit nimic“.

Barometru practic și ieftin.

Se amestecă într'o sticlăță îngustă: 60 grame spirt curat, 8 gr. camforă, 2 gr. salitră și tot atît țipirig (salmiac). Pe timp uscat și frumos, amestecul rămîne limpede, în ajunul timpului schimbăcios se ivesc în lăntu stele mici, ear' în preajma unei vijelii, amestecul trece în mișcare.

Știri economice.

Bancă nouă în Beregsau (în Bănat) În comuna Beregsau, punându-se oamenii cu stăruință pe lucru, au isbutit a duce până la întrupare dorința poporului de-acolo și din giur, de-a întemeia o bancă românească, pentru ajutorarea celor-ce ar fi având lipsă. Întemeietorii au făcut 500 de acțiuni (părți) de câte 40 fl. și au imbiat și pe cine va voi să subscrie câte acțiuni vrea și poate, făcându-se prin asta părtaș la întemeierea băncii și având drept la partea convenită din venitele ei curate. Toate acțiunile au fost subscrise, cine a avut bani a depus numaidecât prețul acțiunilor în cassa (cașa) băncii, cine nu, a dat numai obligație ori schimb în prețul acțiunilor sale. Astfel capitalul fiind asigurat și adunat, s'a conchemat adunarea generală a băncii (adecă adunarea tuturor celor-ce au parte în ea, având acții). La adunare a fost rîndueală și bună înțelegere frățească. Cu toții au ales de director pe Dl. învățător și proprietar Emeric Andreescu, de membri în direcțiune pe dnii M. Bugariu, V. Raca, T. Ghilezan, E. Ciulan, I. Ciulan și N. Odoneanțu; în sfatul de supraveghiere pe dnii Ioan Baltă, paroch, Aron Lazarovici, S. Poienariu, S. Bugariu și C. Păian. Toate lucrurile de lipsă și prescrise de lege s'au isprăvit și noul institut economic financiar numit „Beregsana” și a început viața cu 1 Ianuarie n. 1895. Înainte numai cu Dumnezeu toți cei buni și drepti. Banul nostru al nostru să fie!

Adânci bătrânețe. Durata mijlocie a vieții omenești este de numai 30 ani. Hotărît, că în vechime viața omenească era mai lungă. O pildă cunoscută de traiu îndelungat este filosoful Pitagora, care a murit de moarte silnică la vârsta de 100 ani. Pusnicul Pavel trăise 113 și sfântul Epifanie 115 ani. Economul englez Toma Parr a trăit peste 132 de ani (1483—1635), în care timp se perëndaseră nu mai puțin de 10 regi pe tronul Angliei. A bunăseamă că ar fi trăit și mai mult, dacă nu și-ar fi stricat rînda la masa regelui Carol I. — Henric Jenins, deasemenea Englez, trăise 159 (1511—1670), soția sa 164 și fiul seu 115 ani. În urma traiului desfrînat, Italianul Cernaro, ajunsese cu 40 de ani în doaga morții, dar, la vârsta de 95 ani a scris o carte asupra măiestriei de a trăi cumpetat și a murit la vârsta de 100 ani. Vestitul doctor Hufela spune, că zilerul englez Effingham a murit cu 144 de ani. La anul 1770 s'a stîns viața țaranului francez Anton Senish, care vecuise 111 ani și care s'a fost bucurat până la sfîrșit de ochi ageri și pînă încheiat, murind cu toți dinții în gură. Învățătul francez Chevreai a trăit 104 ani.

În Venezuela, America de miază-zi, se aflau anii trecuți 198 de persoane ajunse la vârsta de 100—125 ani. Rusia de astăzi adăpostește mulțimi de oameni de 150—160 ani. Căpitanul Kileg arată, că în deșerturile Arabiei s'ar fi aflând moșnegi, cari la vârsta de 200 ani ar fi încă voinici. Aceasta pare a fi granița vieții omenești.

Răsboiu în contra gândacilor. În Austria-de-jos de ani de zile se poartă în contra gândacilor cel mai crâncen răsboiu (bătăie, luptă) de stîrpire. Comisia regnicolară tocmai zilele trecute a publicat darea de seamă despre câmpul de luptă din anul trecut. După-cum arată această dare de seamă, anul trecut în 519 comune s'au întîmplat atacuri stricicioasele gînganii, și încă tocmai

din partea, spre acest scop imputernicivilor băieți de școală, cari au ucis numai anul trecut 51,20.800.000 capete de gândaci!

Socotind această sumă mare, se poate zice, că numărul tuturor soldaților, cari au luat parte în luptele și în răsboaiele purtate în lumea întreagă până în ziua de astăzi, nu se urcă la o asemenea cifră. Ori-și-cât de crâncen s'ar purta în acest răsboiu în contra acestor „oaspeți” de primăvară, gândacii ca siguratici pot să peară, dar' neamul lor tot rămâne. Cu toate acestea comisia regnicolară a Austriei-de-jos nu-și pune jos armele, ea a votat o sumă de 1500 fl. pentru o nouă atacare cu școlari, ce se va porni în primăvara anului viitor în contra gândacilor! (Se plătesc adecă cam pentru un litru de gândaci omorîți și duși la poliție, un crucer).

O mare nenorocire s'a petrecut zilele acestea în fabrica de materii aprinzătoare (ca dinamita, pucioasa și altele), din *Siejenson*. Întreaga zidire foarte mare, a fabricii, a fost aruncată în aer și cu desăvîrșire nimicită, pricinuind moarte de mai mulți oameni și grele răni mai multor zeci de inși. Detunătura aprinderii a fost atât de puternică, încât s'a auzit în depărtări de miluri și ferestrele zidurilor din apropiere toate au fost zdrobite!

O omorîre ciudată s'a întîmplat luna trecută în Oradea-mare. Directorul „moarei Ladislau”, *Szilágy Mor*, și-a tras în cap un glonț mergînd pe uliță într-o trăsură. El a murit numai decît. Direcțiunea mori a ținut îndată o ședință, hotărînd ca purtătorul de socoate, *Konda Samuel* să fie arestat. Konda a mărturisit, că în paguba institutului s'au pus în curs cambii false (mîncinoase) de 135.000 fl. Perderile au fost ascunse an de an. În această afacere a fost părtaș și *Szilágy Mor*, care temîndu-se de descoperire, a aflat de mai bine să-și tragă un glonț în cap! Bine-a făcut. Altă moarte nici n'a vrednicit!

Întunecimi de soare și de lună în 1895 vor fi cinci: două de lună și trei de soare. Dintre acestea în părțile noastre numai cele două întunecimi de lună vor putea fi văzute. Una va fi întunecime de tot a lunii, și se va petrece în 11 Martie în zorile dimineții. A doua, tot de lună, va fi în 4 Septembrie n. și se va putea vedea numai în parte în ținuturile noastre, de-oare-ce înainte de întunecime luna va apune cu 1½ minute. Întunecimile de soare în ținuturile noastre nu vor putea fi văzute.

Cât poartă ghița? Prin numeroase cercări s'a adevărit anii trecuți că, avînd grosimea de 4 centim. (cam 2 degete), ghița poartă un om de greutate mijlocie. Când e de 8 centim., ea poartă infanteria (pedrestrimea) în rînduri, și când e de 11—16 centim. călărimea și tunurile mai ușoare. Dela 40 centim. în sus, ghița supoartă poverile cele mai mari.

Arîndă ciudată. Orașul irlandez Belfast, cu 240.000 locuitori, e clădit întreg întreguț pe moșia bogatului proprietar și marchiz of Dunegal, care primește an de an nu mai puțin de 1½ milioane fl. drept arîndă pentru pămîntul ocupat de clădirile orașului.

Contra beției. În Copenhaga, capitala Danemarcei (Daniei) este un ordin polițenesc, în virtutea căruia toți oamenii beți aflați pe stradă (ulițe) să fie duși de polițiști acasă sau la asilul (adăpostul) de noapte. Cheltuelile, adecă plata trăsorii, a polițistului și a esilului, are să le plătească totdeauna cărcîmarul, care a dat beatului cel din urmă păhar de beutură.

Nenorocire la Porțile de fer. Se vestește din Orșova, că în decursul lucrărilor o mare cătățime de dinamită, ce se afla pe corabia muncitorilor, în 7 Ianuarie n. s'a aprins cu o asurzitoare detunătură pricinuind o cumplită nenorocire. Păzitorul dinamitei a fost despîcat în bucăți, faurul corăbiei ucis de loc, trei muncitori au fost răniți de moarte și o luntre încărcată cu cărbuni și legată de corabie, a fost zdrobită și aruncată prin valurile apei.

Păduri și orașe în flacări. Se vestește din New-Jork (cel mai mare oraș din America) că în ținuturile *Pine* și *Corlton* din țeara *Minnesota* (America-de-Nord) a isbucnit un foc puternic de păduri, care a cășanat pagube nemăsurate. Pădurile ard încă într-una și primejdia nu se poate de loc împedea din pricina puterțenilor furtune, care lăfesc focul tot mai tare. Până acum în comunele *Wiscontin* și *Hinkley* au perit în foc vre-o 600 oameni; afară de acestea au căzut încă pradă înfricoșatei întîmplări 15 orașe și vre-o 1000 de oameni.

Din traista cu povețele.

Întrebarea 1. Cu deosebită stimă vin a Vă ruga să binevoiți a-mi spune prin „Foia Poporului”, că de unde 'mi-aș pute procura puști, revolvere, apoi violine, și muzică de tot felul, cu prețuri nu prea pipărate?

(Kertesz)

Nicolau Hara,
pădurar.

Răspuns. Pentru puști, revolvere și ori-ce fel de arme, scrie firmei mari neguțătorești *I. F. Ikel* în Sibiiu, Piața-mică. Violine și muzici poți căpeta aici în Sibiiu dela *H. Reschner*, Piața-mică.

Întrebarea 2. Vă rog cu umilință să binevoiți a ostent și a-mi căuta un post de econom ori în Bucovina ori la metropolia din Blaj, căci vi-aș fi foarte recunoscător.

(M. Sziget.)

M.... Cz...

Răspuns. Te rugăm să scrii de-adreptul oare-cui în Blaj ori Bucovina; noi nu știm, dar' nici că putem noi umbla, pe lângă toată bunăvoința, chiar și după treburi atât de personale, ca aceasta a D-Tale. Poate însă ca cetînd cineva aceste rînduri și avînd trebuință, să ne scrie și atunci te vom înștiința.

Întrebarea 3. Me rog să-mi răspundeți în „Foia Poporului” de unde 'mi-aș pute procura „Legea comunală” în limba românească tradusă, și cu ce preț?

(Iabuca).

Eremia Bojin.

Răspuns. Cere-o ca și ori-ce altă carte, dela „Institutul Tipografic” din Sibiiu. O capeti pentru prețul trimis nainte (în timbre postale) de 40 cr. Trimite pe deasupra un timbru de 3 cr. pentru porto.